

Національний університет
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»

Наукова бібліотека

Кафедра трудового права та права соціального забезпечення

Іван Михайлович СИРОТА

Біобібліографічний покажчик

*Одеса
2017*

УДК 347.96(477.74-250д)(092)(01)+378.634(477.74-250д)(092)(01)+349.3(477)(01)
С404

Серія
«Вчені Національного університету
“Одеська юридична академія”»

Випуск 26

Бібліографічне видання присвячено науковій, педагогічній та суспільно-політичній діяльності відомого правознавця, провідного вченого нашої країни у галузі трудового права та права соціального забезпечення, професора кафедри трудового права та права соціального забезпечення, почесного професора Національного університету «Одеська юридична академія», заслуженого юриста України Івана Михайловича Сироти.

Підготовка видання проводилася за фондами бібліотеки НУ ОЮА, електронними каталогами бібліотек України та зарубіжжя.

Усі виявлені публікації описано за існуючими правилами. Матеріал розділів розташований за хронологією публікацій та алфавітом. У межах року розміщено у такій послідовності: книги, статті із книг, збірників, журналів, розташовані за алфавітом назв публікацій. Відбір матеріалів закінчено 7 жовтня 2017 р.

Видання, не переглянуті *de visu*, відмічені астериском.

Допоміжний апарат складається з алфавітного покажчика наукових праць, переліку періодичних та продовжуваних видань, покажчика співавторів та списку абревіатур.

Для науковців, широкого загалу читачів.

Укладач

Т. М. Стефанчишена

Наукові редактори:

С. В. Ківалов, Г. О. Ульянова, М. М. Солодухіна

ISBN

© Т. М. Стефанчишена,
укладання, 2017

© НУ ОЮА, 2017

ПЕРЕДМОВА

Будь-яка цивілізована держава, яка діє на підставі демократичних засад, одним із головних пріоритетів суспільного розвитку визнає соціальний захист людини. Зазначене набуває особливої ваги для України з урахуванням положень Конституції, в якій Україну проголошено суверенною і незалежною, демократичною, соціальною, правовою державою.

Право соціального забезпечення виступає однією з провідних галузей в українській правовій системі і як навчальна дисципліна увійшло до програм закладів вищої освіти України. Ця галузь права стала обов'язковою навчальною дисципліною при підготовці фахівців зі спеціальності 081 – «Право». Сьогодні вона динамічно розвивається на основі нових концепцій та міжнародних стандартів, сучасної нормативно-правової бази.

Одним з пріоритетних завдань сучасної юридичної науки є розроблення довгострокової програми правового забезпечення реалізації соціальної політики держави. У період розбудови соціальної держави важлива роль належить українським юристам у галузі соціального захисту населення. Їх вплив на всі сторони державного і суспільного життя за останні роки значно посилюється. На жаль, наше суспільство ще недостатньо обізнано з професійною та громадською діяльністю вітчизняних юристів, їх науковими інтересами, особистим внеском у розвиток державотворення, законотворчої роботи щодо захисту прав і свобод людини.

Для визначення ролі українських учених-правознавців у процесі державотворення було укладено біобібліографічний покажчик, присвячений славному ювілею — 90-річчю від дня народження та 50-річчю наукової та педагогічної діяльності заслуженого юриста України, професора, знаного фахівця з права соціального забезпечення Івана Михайловича Сироти.

Іван Михайлович народився 31 жовтня 1927 року в селянській родині в одеському приміському селі Дальник. Як і більшості радянських сімей, родині жилося не легко, в сім'ї було п'ятеро дітей. Батько займався приватним землеробством, а після колективізації пішов працювати докером Одеського морського порту. Мати — домогосподарка. Великий вплив на формування особистості І.М. Сироти мали дід С.П. Сирота, служивий козак, учасник першої світової війни, та дід О.М. Загороднюк, також учасник війни.

І.М. Сирота пройшов складну дорогу життя. 1941 року закінчив неповну середню школу. Він є учасником Великої Вітчизняної війни. Разом з іншими селянами брав участь в обороні Одеси, побудові захисних споруд на місці сьогоденного «поясу слави» навколо Одеси. Був поранений, знаходився на лікуванні у військовому госпіталі Приморської армії, яка захищала Одесу. Нагороджений медаллю «За оборону Одеси». У 1944 р. після визволення Одеси був призваний польовим військкоматом до діючої армії. Брав участь у бойових діях винищувального батальйону, військових операціях з визволення Одеської області, Молдови, Румунії, підрозділах залізничних військ, «гарячих» післявоєнних місцях з ліквідації наслідків війни у прикордонних районах Одеського, Прикарпатського та Закавказького військових округів.

За період служби в армії закінчив дивізійно-партійну школу, неодноразово обирався делегатом армійських та окружних конференцій, народним засідателем військового суду гарнізону, де познайомився з юриспруденцією і одержав рекомендацію на навчання в юридичному закладі. У 1952 р. закінчив свою 8-річну «строкову службу» в армії.

Після демобілізації з армії навчався у залізничному технікумі, працював машиністом на Одеській залізниці у локомотивному депо Одеса-Сортировочна, транспортному підрозділі Одеського цукрового заводу. Без відриву від виробництва закінчив у 1960 р. юридичний факультет Київського державного університету імені Т.Г. Шевченка. Працював помічником прокурора Ленінського району м. Одеси, координатором, заступником завідувача відділу правоохоронних органів. Обирався головою Приморського райвиконкому м. Одеси, секретарем дорпрофсоюзу Одесько-Кишинівської залізниці.

Неодноразово обирався депутатом рад різного рівня — Приморської, Центральної та Одеської міської ради, очолював комісію з законності. Був членом Одеського обкому профспілки вищої школи та наукових закладів, Одеської обласної ради профспілок, очолював правознавчу секцію Одеського міського товариства «Знання».

Іван Михайлович має державні нагороди (ордени і медалі СРСР та України, у тому числі орден Вітчизняної війни II ступеня, «За мужність», медаль «За Перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.», військові медалі та відзнаки, якими він нагороджений як учасник війни та за службу в Радянській армії), подяки, почесні грамоти та цінні подарунки Державного комітету оборони СРСР, уряду СРСР, Центрального комітету профспілки залізничників, Спілки юристів України, Одеської обласної державної адміністрації, Одеської міської ради — «За заслуги перед містом», Криворізької міської ради «За заслуги перед містом». Указом Президента України йому присвоєно почесне звання «Заслужений юрист України» (1999), Міністром освіти і науки України нагороджений Почесною грамотою (1987) та знаком «Відмінник освіти України» (1997), Вченою радою Національного університету «Одеська юридична академія» обраний почесним професором академії (2004), а також є ветераном праці (1997).

У 1973 р. достроково без відриву від виробництва закінчив аспірантуру в Одеському державному університеті імені І.І. Мечникова і захистив кандидатську дисертацію. У 1978 р. присвоєно наукове звання доцента, а у 1996 р. — професора.

З 1964 р. І.М. Сирота працював (за сумісництвом) викладачем на кафедрі трудового права юридичного факультету, яку очолював талановитий і мудрий наставник професор І.О. Серeda. З 1976 р. — на постійній основі працював старшим викладачем, доцентом, професором, заступником завідувача кафедри. Одночасно 16 років обіймав посаду заступника декана юридичного факультету і очолював заочне та вечірнє відділення, а з часу заснування Одеської національної юридичної академії (1997) — декана факультету післядипломної освіти, координатора роботи відокремлених навчальних центрів у містах Сімферополі, Кривому Розі, Миколаєві, Нікополі, Черкасах, Чернівцях.

І.М. Сирота здобув авторитет як учений і досвідчений викладач права соціально-го забезпечення. Його наукові праці 70-90-х рр. минулого століття стали основою для формування та сприяли розвитку нової галузі права.

Професор І.М. Сирота перший в незалежній Україні започаткував національну наукову школу права соціального забезпечення і сприяв відкриттю в тоді ще Одеській національній юридичній академії соціально-правового факультету та факультету післядипломної освіти. Він є автором першого українського підручника «Право соціального забезпечення в Україні», який у 1998 та 2001 роках Спільною юристів України був визнаний одним із кращих юридичних підручників України. Рішенням навчально-методичної комісії Міністерства освіти і науки України це видання було рекомендовано як підручник для студентів вищих навчальних закладів України зі спеціальності «Правознавство».

Напрямами наукової діяльності професора І.М. Сироти є проблеми пенсійного забезпечення, реформування пенсійної системи, правового регулювання соціального страхування, соціального обслуговування.

Іван Михайлович — автор понад 200 публікацій, у тому числі близько 20 індивідуальних підручників, навчальних посібників, науково-практичних коментарів і довідників. Він брав і бере активну участь у роботі багатьох національних та міжнародних науково-практичних конференцій з проблем права соціального забезпечення, постійно підтримує зв'язок з ученими кафедр провідних юридичних закладів України — Києва, Харкова, Львова.

Користувачами результатів досліджень ученого є велика аудиторія. Його наукові праці є цікавими і корисними як з теоретичної, так і з практичної точок зору. За останні роки в Україні чимало здобувачів наукових ступенів захистило кандидатські та докторські дисертації за спеціальністю 12.00.05 — трудове право; право соціального забезпечення, які використовували у своїх розробках праці вченого. Зафіксовано фундаментальне використання та багато посилань на його наукові праці. Практично всі фахівці органів Пенсійного фонду, органів праці та соціального захисту населення України користуються результатами досліджень, працями вченого.

Іван Михайлович бере активну участь у суспільному житті навчального закладу. Він обирався до складу вченої ради юридичного факультету, юридичного інституту Одеського державного університету імені І.І. Мечникова. Від часу заснування Національного університету «Одеська юридична академія» є членом Вченої ради університету, а також членом навчально-методичної ради університету, консультантом головного управління Пенсійного фонду України в Одеській області, органів праці та соціального захисту населення. Він веде навчальні семінари для фахівців органів праці та соціального захисту, бере участь у розробленні проектів законів з питань пенсійного забезпечення і соціального страхування, рішень Конституційного Суду України та ухвал Верховного Суду України з питань тлумачення положень законів у сфері соціального забезпечення.

Великий досвід ученого, викладача та вихователя молодого покоління юристів Івана Михайловича Сироти застосовується у навчальній роботі університету, висвітлюється в засобах масової інформації, спеціальній літературі, у місцевих газетах і по телебаченню.

Сергій Васильович КІВАЛОВ,
доктор юридичних наук, професор,
академік НАПрН України, народний депутат України,
президент Національного університету «Одеська юридична академія»

КОРОТКА БІОГРАФІЧНА ДОВІДКА

Іван Михайлович Сирота народився 31 жовтня 1927 р. у приміському селі Великий Дальник Біляївського району Одеської області у селянській родині. У 1941 р. закінчив неповну середню школу, але війна перервала його навчання. Він брав участь в обороні Одеси, був поранений.

Після визволення Одеси у 1944 р. був призваний до діючої армії. Брав участь у бойових діях винищувального батальйону, військових операціях по визволенню Одеської області, Молдови, Румунії, підрозділах залізничних військ.

З 1944 по 1952 р. проходив 8-літню «строкову службу» в Радянській армії. Брав участь у ліквідації наслідків війни у прикордонних районах Одеського, Прикарпатського та Закавказького військових округів.

Після демобілізації з Радянської Армії навчався у залізничному технікумі, працював машиністом на Одеській залізниці, потім на Одеському цукровому заводі.

У 1955-1960 рр. без відриву від виробництва навчався на юридичному факультеті Київського університету імені Т.Г. Шевченка. Після закінчення університету до 1976 р. працював у прокуратурі Одеської області помічником прокурора району, координатором діяльності правоохоронних органів Одеської області, заступником завідувача відділу правоохоронних органів.

Працював помічником першого секретаря Одеського обкому партії. Обирався головою Приморського райвиконкому м. Одеси, членом Одеського горкому партії, секретарем партійного комітету республіканської партійної школи, секретарем дорпрофсоюзу Одесько-Кишинівської залізниці. Неодноразово обирався депутатом Одеської міської і районних рад, очолював комісію з законності. Був членом Одеського обкому профспілки вищої школи та наукових закладів, Одеської обласної ради профспілок, очолював правознавчу секцію Одеського міського товариства «Знання».

З 1964 р. за сумісництвом працював викладачем на кафедрі трудового права юридичного факультету Одеського державного університету імені І.І. Мечникова.

У 1973 р. достроково без відриву від виробництва закінчив аспірантуру в Одеському державному університеті і захистив у Київському державному університеті імені Т.Г. Шевченка дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук. У 1978 р. присвоєно наукове звання доцента, а у 1996 р. — звання професора.

З вересня 1976 р. працював в Одеському державному університеті, де пройшов шлях від старшого викладача до професора. У 1977-1993 рр. — заступник декана юридичного факультету, а з 1997 р. — декан факультету післядипломної освіти Одеської державної юридичної академії, координатор роботи відокремлених навчальних центрів юридичної академії.

Має державні нагороди: ордени «Вітчизняної війни» II ступеня, «За мужність», медалі «За оборону Одеси», «За Перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.», військові медалі та відзнаки, подяки, почесні грамоти та цінні подарунки Державного комітету оборони СРСР, уряду СРСР, Центрального комітету профспілки залізничників, Спілки юристів України, Одеської обласної державної адміністрації, Одеської міської ради — «За заслуги перед містом», Криворізької міської ради «За заслуги перед містом», «Ветеран праці».

У 1987 р. нагороджений Почесною грамотою Міністерства освіти України, а в 1997 р. — знаком «Відмінник освіти України». У 1999 р. Указом Президента України присвоєно почесне звання «Заслужений юрист України». З 1998 р. — член вченої ради академії. У 2004 р. обраний почесним професором Одеської національної юридичної академії.

**КОЛЕКТИВ КАФЕДРИ ТРУДОВОГО ПРАВА ТА ПРАВА
СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
ВІТАЄ З ЮВІЛЕЄМ ВЕТЕРАНА ВЕЛИКОЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ
ВІЙНИ, ПРОФЕСОРА КАФЕДРИ, КАНДИДАТА ЮРИДИЧНИХ
НАУК, ЗАСЛУЖЕНОГО ЮРИСТА УКРАЇНИ, ПРОФЕСОРА**

ІВАНА МИХАЙЛОВИЧА СИРОТУ!

Вельмишановний Іване Михайловичу! Ми знаємо Вас як талановитого керівника і організатора, громадського діяча, вченого і педагога, який не шкодуючи сил протягом більшої частини свого життя здійснює підготовку висококваліфікованих фахівців в області права. Ваш високий професіоналізм, виняткова працелюбність і відповідальність, відданість своїй справі, незламна віра у велике майбутнє України і Університету стали основою для заслуженого авторитету, поваги колег та студентів.

Ваш життєвий шлях увінчаний значущими справами на благо Університету, Одеси, нашої країни і гідно відзначений багатьма нагородами. У цей визначний день – День Вашого 90-річчя хочемо ще раз подякувати за ті неоціненні подвиги, зроблені Вами під час участі у визволенні Одеси від фашистських загарбників. Дякуючи Вашій участі у бойових діях у роки Великої Вітчизняної війни сьогодні над нашими головами мирне небо, ми, наші діти та онуки не бачили тих страшних картин, що пронизують сторінки Вашої життєвої історії.

Роки, проведені Вами в якості помічника прокурора Ленінського району м. Одеси, координатора, заступника завідувача відділу правоохоронних органів, помічника першого секретаря Одеського обкому партії, голови Приморського райвиконкому м. Одеси, члена Одеського горкому комуністичної партії, секретаря партійного комітету республіканської партійної школи, секретаря дорпрофсоюзу Одесько-Кишинівської залізниці, сприяли утвердженню законності на території міста Одеси, Одеської області, забезпеченню прав і свобод людини, свідчать про високопрофесійне ставлення до своїх громадянських і службових обов'язків, готовність віддано служити українському народові

Ваш невичерпний запал, працьовитість, мудрість, феноменальна рішучість і волювий характер, але в той же час відкритість і людяність, справді вражають. Ви – справжній лідер, талановитий педагог, відомий учений, мудрий наставник, душевна і щира людина. Нехай Ваше життя буде сповнене подальших перемог і щасливих поворотів долі!

Висловлюємо щирю подяку за Вашу творчу, самовіддану працю, відповідальне ставлення до свого покликання, педагогічну майстерність і безкорисливе добро, яке Ви завжди даруєте студентам і нам – колегам по роботі.

Ми пишаємося тим, що нам випала можливість працювати з Вами і досягати разом професійних висот. Ваша присутність на кафедрі, мудрі поради, влучні жарти утверджують упевненість у завтрашньому дні, душевний спокій і віру в світле майбутнє. Спілкування з Вами неодноразово ставало основою для досягнення значних кар'єрних досягнень Вашими учнями. Ваш професіоналізм, багаторічна послідовна і наполеглива праця принесли радість і віру в себе багатьом людям.

У цей світлий осінній день ми бажаємо Вам, шановний Іване Михайловичу, щоб Ваш досвід, талант керівника й організатора, мудрість і далекоглядність і надалі сприяли розквіту нашої кафедри та Університету в цілому. Бажаємо Вам особисто-го щастя, подальших успіхів, безмежної енергії та натхнення у Вашій відповідальній і шляхетній справі. Міцного здоров'я, сімейного тепла, благополуччя, і нехай доля приносить удачу в усьому, дарує Вам чимало щасливих років!

*Колектив кафедри трудового права
та права соціального забезпечення
Національного університету
«Одеська юридична академія»*

ІВАН МИХАЙЛОВИЧ СИРОТА – ПРАЦЬОВИТА ЛЮДИНА, ВИЗНАНИЙ ВЧЕНИЙ І НЕВТОМНИЙ ВИХОВАТЕЛЬ МОЛОДІ

Іван Михайлович Сирота народився 31 жовтня 1927 року в с. Великий Дальник Біляївського району Одеської області і був старшим з п'яти дітей Михайла Семеновича та Марії Омелянівни Сироти. Батько помер ще до війни, і родині неповнолітнього Івана було нелегко вижити. Йому, старшому, прийшлося пізнати і важку працю у радгоспі і підробляти на різних роботах на станції Одеса-Сортувальна. Суттєвий вплив на його виховання в юні роки мали діди – учасники Першої світової війни С.П. Сирота і О. М. Загороднюк.

У 1941 році І.М. Сирота закінчив неповну середню школу у рідному селі. Незважаючи на малолітство він разом з односельчанами приймав активну участь у зведенні військових споруджень з метою забезпечення оборони міста Одеси, нині – «пояса слави». Як учасник бойових дій у Великій Вітчизняній війні І.М. Сирота був нагороджений медаллю «За оборону Одеси». Після визволення Одеси у 1944 році він був призваний у діючу армію і брав участь у військових операціях у складі винищувального батальйону з визволення території Одеської області, Молдавії та Румунії. Закінчив І.М. Сирота восьмирічну військову службу в 1952 році і після демобілізації поступив на навчання в залізнично-дорожній технікум, одночасно працюючи помічником машиніста, а згодом – машиністом на Одеській залізниці.

Проте давня мрія І.М. Сироти збулася коли він закінчив юридичний факультет Київського державного університету ім. Тараса Шевченка за заочною формою навчання. Молодий дипломований юрист з 1960-1964 рр. вже працював заступником прокурора Ленінського району м. Одеси, у 1964-1967 рр. був координатором роботи правоохоронних органів в Одеській області, 1967-1973 рр. обирався головою Приморського райвиконкому і депутатом Одеського міськвиконкому, а у 1973-1976 рр. обіймав посаду відповідального секретаря Дорожнього комітету профспілки Одесько-Кишинівської залізниці.

Іван Михайлович Сирота – кандидат юридичних наук, кандидатську дисертацію виконав під керівництвом Івана Омеляновича Середи та успішно захистив у Київському державному університеті у 1973 році. З вересня 1976 року він перейшов на роботу в Одеський державний університет, де працював старшим викладачем юридичного факультету (1976-1978), доцентом кафедри трудового, земельного і колгоспного права та заступником декана факультету з вечірнього і заочного навчання (1978-1993). У 1996 році І.М. Сироті присвоєно вчене звання професора, і з 1997 року він вже обіймає посади професора кафедри трудового права та соціального забезпечення і декана факультету післядипломної освіти. Він тривалий час координував роботу навчальних центрів нашого університету, що знаходяться поза межами м. Одеси й успішно працюють у різних регіонах країни.

Сферою наукових інтересів професора І.М. Сироти є дослідження проблем забезпечення соціального захисту населення, розвитку пенсійної системи та форм соціального страхування в Україні. Важко уявити вітчизняну школу права соціального забезпечення

і соціального страхування без наукових досліджень і наукових публікацій Івана Михайловича Сироти. Він автор понад 150-и наукових праць і навчально-наукових видань, які користуються широким попитом, неодноразово перевидавались і відзначались юридичною спільнотою, у т.ч. відзнаками і преміями Співки юристів України.

Професор І.М. Сирота щедро передає свої глибокі знання вченого і багаторічний досвід мудрої людини студентам соціально-правового факультету Національного університету «Одеська юридична академія». Одночасно він безвідмовно, безкорисливо і з величезним задоволенням консультує пересічних громадян із складних питань сучасного пенсійного забезпечення. Іван Михайлович – Заслужений юрист України, Почесний професор НУ «ОЮА» і незмінний член Вченої ради університету.

І.М. Сирота активний громадський діяч і популяризатор правових знань та правопорядку. У 1978–1990 рр. він очолював Одеську міську організацію з правознавства і протягом 12-ти років був депутатом Центральної районної ради м. Одеси, де очолював постійну комісію із законності та правопорядку. Він неодноразово обирався до складу Одеського обласного комітету профспілки працівників навчально-наукових закладів.

Іван Михайлович Сирота нагороджений орденами та медалями Союзу РСР і України, а саме: орденом Вітчизняної війни II ступеня і орденом «За мужність», медалями «За оборону Одеси» і «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 рр.» та іншими урядовими нагородами. Він нагороджений Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України та знаком «Відмінник освіти України», а також почесними грамотами Кабінету Міністрів України, Міністерства соціальної політики України і відзначався знаками пошани Одеської області та міста Одеси.

Моє перше знайомство з цією справжньою особистістю і чудовою людиною відбулося у далекому 1968 році, коли нас у складі п'ятох чи шістьох студентів направили на навчально-ознайомчу практику в Приморський район м. Одеси. Зустрів нас сам Голова райвиконкому І.М. Сирота, людина, яку ми сприйняли тоді як дуже вимогливу і суворо. Основне завдання, яке він поставив перед нами, – це прийняття активної участі під керівництвом працівників загального та організаційного відділу райвиконкому у підготовці чергової сесії райради. Слід зазначити, що Голова райвиконкому І.М. Сирота особисто наприкінці кожного робочого дня вислуховував наші звіти про виконану роботу за день. При цьому він завжди звертався до нас на «ви», що само по собі було для нас незвичним.

Через рік на наступному 4-му курсі навчання Іван Михайлович прийшов до нас проводити семінарські (практичні) заняття. Але неочікуваним було те, що він запам'ятав нас не лише за прізвищами, а деяких називав по імені та по батькові (на жаль, я не був в їх числі). Проте ніхто з нас не міг розраховувати на яексь «послаблення» чи ліберальне ставлення з боку І.М. Сироти, чим знов підтвердив наше сприйняття його у якості «вимогливого і суворого» викладача.

Насправді Іван Михайлович був і залишається суворою, але співчутливою людиною. Ніколи не забуду його особисту допомогу мені у майже безвихідному положенні. Люди старшого покоління пам'ятають величезні черги й складнощі із влаштуванням дитини у дитячі садки. Положення моєї молоді сім'ї ускладнювалося ще й тим, що ані я, ані моя дружина не мали не тільки житла, а постійної прописки в м. Одесі. Тому влаштувати сина у дитячий садок було практично неможливо. Лаборант

кафедри і мудра жінка Раїса Борисівна порадила мені звернутись до нашого викладача І.М. Сироти, який працював на кафедрі на погодинних умовах, але займав високу посаду відповідального секретаря дорожнього комітету профспілки залізничників.

Деякий час я не міг набратися «смівливості» звернутися до мого «сворого» викладача й посадовця такого високого рівня, але безвихідь підштовхнула мене це зробити. Я прийшов до Івана Михайловича в управління залізниці, виклав йому свою проблему, яку він уважно вислухав. На мою абсолютно неочікувану надію, він мовчки дістав бланк направлення, власноручно вписав продиктовані мною дані мого сина і вручив його з поясненнями, куди і до кого слід звернутися. Я був настільки ошелешений, що навіть не встиг йому як слід подякувати. Не вірив я своєму щастю до тої самої пори, доки дійсно моя дитина не була прийнята у дитсадок. Багато років після цього при представленні вже дорослого сина Івану Михайловичу я розповів йому про цю епопею з влаштуванням у дитсадок. Але він вже не пам'ятав деталі мого звернення до нього, мабуть тому, що подібних добрих справ у нього нараховувалось сотні. Головне все ж таки полягає у тому, що моя сім'я з величезною вдячністю пам'ятає про цей добрий вчинок Івана Михайловича Сироти.

Не можу не згадати і про те, як І.М. Сирота по суті вплинув на мою науково-викладацьку долю. Справа втім, що у 1975 році в навчальні плани з юридичної освіти була введена навчальна дисципліна «Право соціального забезпечення». За дорученням завідувача кафедри І. О. Середи мені було доручено готуватися до викладання цього курсу з наступного навчального року. Звичайно, тоді мені, молодому викладачеві, читати «пенсійне право» було не до смаку. На моє щастя у 1976 році до нас на штатну викладацьку роботу перейшов І.М. Сирота, який дуже вдало і своєчасно узявся викладати цей курс, чим врятував мене, молодого викладача, від «пенсійного права».

Протягом більше 20-ти років ми працювали разом на одній кафедрі. Усяке було у нашому житті та спілкуванні, окрім будь-якого загострення чи суперечок. Іван Михайлович, як старший товариш і мудра людина, завжди для мене був і є взірцевим прикладом у ставленні до колег по роботі та до людей старших за віком. Особливо слід відзначити поважне ставлення професора І.М. Сироти до студентів. Він завжди відносився до них і до їх проблем з величезною увагою і готовністю допомогти, за що студенти ставляться до нього з глибокою повагою і любов'ю. Саме таке ставлення Івана Михайловича до студентської молоді дозволило йому очолювати на протязі 16 років заочне навчання в якості заступника декана юридичного факультету ОДУ і майже стільки ж років керувати деканатом післядипломної освіти у нашому університеті, засновником і організатором якої він був.

В день славного ювілею Івана Михайловича я хочу від усього серця щиро привітати його з дев'яностоліттям з Дня народження і адресувати йому мої найкращі й щирі побажання міцного здоров'я, творчих успіхів та багатьох років активної життєдіяльності! Ми впевнені, що природний хист Івана Михайловича як вчителя і вченого, наставника і вихователя ще тривалий час будуть затребувані новими поколіннями юристів. Мені особисто хочеться, щоб така мудра людина – Іван Михайлович Сирота – на протязі подальших років був би з нами, своєю наснагою і працею вів нас за собою і ми завжди мали задоволення спілкуватися з ним.

Професор І. І. Каракаш

ДОРОГОЙ ИВАН МИХАЙЛОВИЧ!

Вы пришли на преподавательскую работу на юридическом факультете Одесского государственного университета имени И.И. Мечникова, пройдя долгий путь практической деятельности в правоохранительных органах, органах исполнительной власти, профсоюзах. Вы успешно работали на руководящих должностях, но всегда испытывали интерес к научной работе, общались с преподавателями юридического факультета. В результате под руководством профессора Ивана Емильевича Середы, успешно защитили диссертацию на соискание ученой степени кандидата юридических наук.

Вскоре Вы перешли на преподавательскую работу, посвятив себя обучению студентов. Долгое время Вы являлись заместителем декана и деканом по заочному и вечернему обучению. Вы успешно организовывали и контролировали работу учебно-консультационных пунктов юридического факультета, а за тем юридического института в Днепропетровске, Запорожье, Кировограде, Николаеве, Симферополе и Херсоне. Здесь проявился Ваш большой организаторский опыт, умение налаживать контакты с руководящими работниками органов власти на местах, прокуратуры, судов, органов внутренних дел.

Поездки на консультации с Вами были полезны и незабываемы для молодых преподавателей. В них мы приобретали опыт общения с практиками, опыт преподавания и консультационной работы. Вы долго возглавляли общество «Знание», и мы с Вами неоднократно выезжали для просветительской работы в различные учреждения, организации и предприятия по всей Одесской области.

Много внимания Вы уделяете научной, преподавательской и методической работе, обеспечиваете преподавание такого предмета как социальное обеспечение и подготовили по нему первый в Украине учебник, написав многочисленные пособия и комментарии.

В Национальном университете «Одесская юридическая академия» Вы находитесь в центре научной, педагогической и общественной работы, являетесь членом ученого совета университета, учебно-методического совета, делая своим богатым жизненным опытом и давая дельные конструктивные рекомендации и заслужив высокое ученое звание профессора.

Ваша неустанная научная и преподавательская деятельность отмечена многочисленными наградами и является примером для всех преподавателей, сотрудников и аспирантов нашего университета.

Мы равняемся на Вас и желаем Вам крепкого здоровья, дальнейших успехов и творческого долголетия.

*От имени кафедры криминалистики
профессор В.В. Тищенко*

ВЕЛЬМИШАНОВНИЙ ІВАНЕ МИХАЙЛОВИЧУ!

Ви підійшли до свого ювілею як відомий в Україні, авторитетний фахівець у галузі права соціального забезпечення.

Ви – гідний і самовідданий громадянин своєї землі, який працював і працює сумлінно і натхненно і якому є що згадати. Ви пройшли в прямому і в переносному розумінні тисячі кілометрів життєвих доріг.

На кожному етапі життя Вам вистачало мудрості, виваженості й відповідальності, щоб іти саме тим шляхом, який веде до зміцнення та процвітання незалежної України.

Історію творять люди. І в першу чергу такі, як Ви – велична людина, чиє ім'я не зникне в потоці життя.

На прикладі Вашої долі нинішнім поколінням можна вивчати життя країни та її історію, захоплюватись значущістю людини, здатної досягати таких звершень.

Хочу зазначити, що ми – Ваші учні, я пишаюсь тим, що можу себе назвати так. Ми глибоко шануємо Вашу багаторічну працю на освітянській та науковій ниві, цінуємо Ваш особистий внесок у розвиток вітчизняної і зарубіжної юридичної науки та освіти, Ваші знання, таланти вченого, організатора, педагога, доброзичливість, уміння дарувати людям добро і радість, душевну стійкість, велике життєлюбство, невичерпну енергію, прагнення досягти досконалості у всьому, активну життєву позицію, надвисоке почуття відповідальності.

Ваша професія особлива. Адже невтомною працею свого розуму і свого серця саме Ви створюєте міцну основу для духовного, соціального та культурного розвитку особистості.

Ви – людина, яка вселяє віру і надію! Ваш молодий дух не підвладний рокам, Ваші мудрість, чуйність, любов до людей, працьовитість, доброта освітлюють багатьом дорогу в життя!

Ви відомий в Україні як один із активних авторів чисельних публікацій в журналі «Право України», учасник багатьох наукових та методичних конференцій з проблем соціального забезпечення в Україні. На Ваших підручниках, посібниках та наукових працях (яких опубліковано більш, ніж 100) навчаються студенти навчальних закладів України та інших країн.

Ви, Вельмишановний вчителю, завжди займаєте активну громадську позицію. Властиві Вам якості такі як ініціативність, доброзичливість, безкорисливість, сумлінність, діловитість є вирішальним фактором згуртованості й організаційного єднання великого кола однодумців. У спілкуванні з Вами ми завжди знаходимо особливо теплу підтримку. Усі ці риси Вашого характеру ще неодноразово служитимуть громадськості, суспільству, і особливо молоді, якій Ви завжди передаєте свій багатий досвід керівника і фахівця.

У день Вашого ювілею бажаємо Вам незгасної енергії, грандіозних звершень, вітлення всіх творчих задумів!

Зичимо Вам міцного здоров'я та довголіття. Нехай у Вашому серці завжди панує добро, ніжність і любов, а у Вашому домі буде достаток, добро і все, що радує людину, дає впевненість, гідність, віру!

Нехай натхнення і жага творчого пошуку на освітянській ниві будуть Вашими вірними супутниками!

*Доктор юридичних наук, В.В. Дудченко
професор, заслужений юрист
України, Вчений секретар
Національного університету
«Одеська юридична академія»*

ДОРОГИЙ ІВАНЕ МИХАЙЛОВИЧУ!

Щиро вітаю Вас з величним ювілеєм! Як один з перших випускників Національного університету «Одеська юридична академія» хочу зазначити, що Ви є одним з тих, завдяки кому Національний університет «Одеська юридична академія» зобов'язаний своїм становленням як провідного закладу юридичної науки і освіти.

Ви працюєте на викладацькій ниві понад 50 років. Вас знають як учасника Великої Вітчизняної війни, як людину, що має величезний досвід роботи в правоохоронних та місцевих органах влади. Ви були заступником прокурора Ленінського району м. Одеси, координатором правоохоронних органів Одеської області, обиралися головою виконкому Приморської районної ради народних депутатів. Понад 10 років очолювали депутатську комісію з законності і правопорядку в Центральному районі м. Одеси, неодноразово обиралися членом обкому профспілки вищої школи і наукових закладів Одеської області.

На кожній з зазначених посад Ви проявили себе як талановитий організатор, Вас завжди відзначала невичерпна творча енергія, широчінь інтересів і велика завязність, цілеспрямованість у досягненні наміченої мети.

Значним є Ваш внесок, Іване Михайловичу, у наукову розробку галузі «Право соціального забезпечення». Ви відомі як автор численних статей, підручників, монографій, на яких вивчалось не одне покоління фахівців-юристів.

Як Ваш студент, хочу зазначити, що лекції, які Ви читали завжди відрізнялися теоретичною глибиною та зразковою методикою, в них поєднувався інформаційний і проблемний характер викладення матеріалу з умінням донести до слухачів найскладніші наукові проблеми.

Ви є досвідченим організатором навчальної, методичної та наукової роботи. Понад 15 років Ви керували заочним та вечірнім відділенням юридичного факультету, працювали деканом факультету другої вищої освіти Національного університету «Одеська юридична академія». Керівництво навчальним процесом Ви здійснювали професійно, зі знанням справи, активно та послідовно. З Вашої ініціативи впроваджувалися нові навчальні плани, Ви один з авторів концепції післядипломної та вищої освіти. Ви зарекомендували себе як ініціативна та творча людина, яка відповідально ставиться до своїх творчих задумів.

Вас знають як активного учасника законотворчої роботи з удосконалення законодавства про соціальне страхування та пенсійне забезпечення.

Шановний Іване Михайловичу! Ваш талант вченого і педагога, чесність, працелюбність, уважне ставлення до людей здобули Вам заслужену повагу й авторитет.

Ми, Ваші учні, високо цінуємо Вашу працездатність, компетентність, доброзичливість і впевнені, що Ваші творчі зусилля, високий професіоналізм завжди будуть спрямовані на розвиток вітчизняної науки, підготовку висококваліфікованих кадрів.

Бажаю Вам, дорогий Іване Михайловичу, міцного здоров'я, довголіття, подальших успіхів у науковій та творчій діяльності.

*Доктор політичних наук, професор,
заслужений працівник освіти України,
декан магістратури державної служби К.М. Вітман*

ГЛУБОКОУВАЖАЕМЫЙ ИВАН МИХАЙЛОВИЧ!

Все мы, Ваши коллеги и ученики, горячо и сердечно приветствуем и поздравляем Вас с 90-летием со дня рождения!

За Вашими плечами – большой, содержательный, многомерный и многотрудный путь: солдат Великой Отечественной, помощник машиниста паровоза на железнодорожном транспорте в локомотивном депо Одесса-Сортировочная в транспортном отделе Одесского сахаро-рафинадного завода, работа в партийных, советских и профсоюзных органах. С 1973 года, после окончания аспирантуры и защиты кандидатской диссертации, многолетний труд на преподавательской ниве – заместитель декана юридического факультета Одесского государственного университета имени И.И. Мечникова, декан факультета последипломного образования Одесской национальной юридической академии...Это лишь отдельные штрихи – этапы Вашей славной биографии. Но где бы Вы не были, какие бы высокие посты и должности не занимали, всегда Вы были примером выполнения профессионального долга и служебных обязанностей, всегда были глубокоуважаемы и любимы сотрудниками, коллегами, студентами. Именно в Национальном университете «Одесская юридическая академия» Вы внесли значительный вклад в развитие юридического образования в стране, подготовку юристов новой формации, формирование их конституционно-правового мировоззрения.

Возглавляемый Вами факультет последипломного образования ОНЮА стал одним из основных организационных и учебно-научных структурных подразделений Академии, задачей которого стала подготовка специалистов в области юриспруденции из числа лиц, имеющих уже высшее неюридическое образование. Выпускники факультета, получив второе высшее юридическое образование, успешно решают задачи, стоящие перед юристами на современном этапе государственно-правового строительства в Украине.

Мы знаем, что за Ваши достижения в сфере научно-педагогической деятельности, Вы награждены нагрудным знаком МОН Украины «Отличник образования», почетным званием «Заслуженный юрист Украины», орденом «За заслуги» III степени, почетным знаком Национального университета «Одесская юридическая академия», почетными грамотами Кабинета Министров Украины, Министерства труда и социальной политики Украины, областной государственной администрации.

Мы ценим, что Вы получили славу талантливого украинского ученого в области трудового права и права социального обеспечения. Вами подготовлено и опубликовано более 150 научных трудов, в том числе монографии, учебники, учебные пособия, научные статьи по указанной проблематике.

Как человеку, Вам присущи доброжелательность, чуткость, внимание к людям, умение выслушать и помочь в сложных ситуациях.

Вы всегда проявляете высокую требовательность к себе и другим.

Желаем Вам, дорогой Иван Михайлович, счастья, крепкого здоровья, энергии, бодрости, оптимизма, долголетия, благополучия и дальнейших творческих успехов на благо Украины и Национального университета «Одесская юридическая академия»

*Декан факультета
заочного обучения № 2,
профессор Б.А. Пережняк*

ЩИРО ВІТАЄМО З ЮВІЛЕЄМ!

Колектив Миколаївського інституту права Національного університету «Одеська юридична академія» від щирого серця вітає з ювілеєм Заслуженого юриста України, кандидата юридичних наук, професора Івана Михайловича Сироту!

Нам випала велика честь співпрацювати з Вами з перших кроків створення нашого структурного підрозділу. В 1998 році, коли на базі Миколаївського вечірнього правового коледжу наказом Міністерства освіти і науки України за №266 від 15.07.1998 р. було створено Миколаївський навчальний центр Одеської державної юридичної академії, Ви стали куратором нашого підрозділу. Ваша енергія, наполегливість, працездатність, вміння знайти вірне вирішення складних питань зробили перші роки становлення нашого центру успішними! Створення Навчального центру під Вашим началом дало змогу приступити до здійснення юридичної повної ступеневі освіти на Миколаївщині.

Ви виховали не одне покоління спеціалістів юридичної галузі. Співробітники та студенти, яким випала нагода співпрацювати з Вами пліч опліч стали Вашими однодумцями. Ви професіонал своєї справи. Керівник з великої літери.

З почуттям глибокої поваги ми бажаємо Вам міцного здоров'я, нових досягнень та успіхів. Нехай завжди у Ваших задумах буде мудрість, на роботі й дома – підтримка та увага, у серці світло від людської вдячності.

Нехай Ваш невичерпний потенціал та ентузіазм завжди мають достатнє поле діяльності. Нехай з кожним прожитим роком додається не вік, а життєвий світ, оптимізм і віра в краще.

Бажаємо Вам радіти кожному дню, починаючи його завжди з посмішки, пишатися новими досягненнями, завжди зберігати в серці молодість і віру у власні сили.

*З глибокою повагою та вдячністю,
колектив Миколаївського інституту права
Національного університету «Одеська юридична академія»*

Колектив Чернівецького юридичного інституту
Національного університету «Одеська юридична академія»
сердечно вітає з поважним ювілеєм професора

СИРОТУ ІВАНА МИХАЙЛОВИЧА,

**ЛЮДИНУ мудру і справедливу, чесну і порядну,
далекоглядну та цілеспрямовану, професіонала своєї справи!**

Усе Ваше життя — служіння людям! У любові, радості, плеканні рідних і близьких людей, чудового професорсько-викладацького та студентського колективу широко і плідно розкривався талант науковця та організатора юридичної науки та освіти.

Завдяки Вам, Іване Михайловичу, зберігся і успішно розвивається Чернівецький структурний підрозділ Національного університету «Одеська юридична академія», адже Ви доклали неймовірних зусиль задля його функціонування та розбудови. Під Вашим керівництвом, людини успішної і ділової, впевненої в собі і принципової, організатора вмілого і рішучого, впливового і невтомного, керівника мудрого і знаючого, вдалося створити на Буковині навчально-консультаційний центр, а сьогодні це — Чернівецький юридичний інститут Національного університету «Одеська юридична академія».

Ми високо цінуємо Вашу працелюбність, компетентність і життєву мудрість, які й створили Вам заслужену повагу.

Ви досягли у житті неймовірного успіху завдяки своєму професіоналізму і досвіду, витримці, стійкості і завзятості. І ці якості нехай будуть винагороджені повагою і вдячністю усіх людей, яким служить Ваша праця, і для яких Ви є беззаперечним авторитетом.

Щиросердно бажаю Вам, Іване Михайловичу, бездоганного здоров'я і благих вістей, життєвої енергії і сил, тільки позитивних думок і приємних подій, а в родині буде злагода і завжди панує атмосфера добра й умиротворення.

Нехай людська шана буде подякою Вам за плідну працю, жага творити добро ніколи не залишає Вашу душу, а невичерпне джерело життєвої наснаги повниться радістю і щирою вдячністю студентів та колег!

Хай доля буде щедрою та прихильною до Вас!

*За дорученням колективу -
директор Чернівецького юридичного інституту
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ВЕЛЬМИШАНОВНИЙ ІВАНЕ МИХАЙЛОВИЧУ!

Прийміть найщиріші вітання з нагоди Вашого ювілею. Ювілей – це не просто свято, це здобутки всіх років життя.

Ви – людина з величезним досвідом та життєвою мудрістю, вмільй керівник, науковець, який по праву може пишатися духовним та інтелектуальним потенціалом, успіхами та досягненнями.

Найвищий професіоналізм, талант, безмежна відданість справі, працьовитість і наполегливість у досягненні поставлених цілей дали Вам змогу досягти значних успіхів у Вашій діяльності, здобути шану та повагу серед колег та студентства.

У день Вашого ювілею, шановний Іване Михайловичу, бажаємо Вам міцного здоров'я, щастя, благополуччя, оптимізму, невичерпної енергії та нових творчих успіхів. Зичимо Вам невинного руху вперед, нехай у всіх починаннях Вас супроводжують розуміння і підтримка з боку колег та однодумців, а професійна діяльність буде сповнена задоволення і творчими перемогами. Нехай кожен день Вашого життя буде зігрітий теплом, ласкою, розумінням і підтримкою всіх, із ким зведе Вас доля! Нехай і надалі множаться Ваші добрі справи!

*З глибокою повагою керівництво,
професорсько-викладацький склад та студенти
Івано-Франківського юридичного інституту
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ВЕЛЬМИШАНОВНИЙ ІВАНЕ МИХАЙЛОВИЧУ!

Прийміть найщиріші вітання від колективу Київського інституту інтелектуальної власності та права НУ «ОЮА» із цим чудовим святом – ювілеєм. Ми зичимо Вам міцного здоров'я, родинного благополуччя, невичерпної енергії, натхнення, оптимізму та подальших звершень у науковій діяльності. Нехай удача супроводжує Вас у всіх починаннях, а щастя – завжди панує у Вашому домі! Ваш професіоналізм, багаторічна самовіддана, послідовна та наполеглива праця внесли вагомий внесок у розвиток сучасної юридичної науки. Нехай доля шле Вам добро і щастя, міцне здоров'я, а віра, надія та любов будуть вірними супутниками на Вашому життєвому шляху.

*З повагою
Директор Київського інституту
інтелектуальної власності та права,
доктор юридичних наук Фелик В.І.*

МНОГОУВАЖАЕМЫЙ ИВАН МИХАЙЛОВИЧ!

Вы наш наставник в делах и благородный, добрый человек по жизни!

От всего коллектива Криворожского факультета и Криворожского юридического колледжа НУ «ОЮА», искренне поздравляем Вас с замечательным праздником – юбилеем!

К этой круглой дате Вы подошли с богатым жизненным опытом, надежными коллегами и верными друзьями!

Хотим пожелать Вам дальнейшего процветания, долгих лет жизни, крепкого здоровья и неиссякаемого энтузиазма!

С юбилейной датой Вас!

*С уважением,
и.о. декана Криворожского факультета
Національного університету «Одеська юридична академія»
Залужный Виталий Григорьевич,*

*и.о. директора Криворожского юридического колледжа
Національного університету «Одеська юридична академія»
Лескова-Годлевская Юлия Кимовна*

ШАНОВНИЙ ІВАНЕ МИХАЙЛОВИЧУ!

Ваш урочистий ювілей, довжиною майже в століття, сьогодні сповнений неймовірними почуттями і словами вдячності від колективу Чернівецького юридичного коледжу Національного університету «Одеська юридична академія».

Ми знаємо Вас як дуже добру, чуйну, порядну, надійну і комунікабельну ЛЮДИНУ, далекоглядного та цілеспрямованого організатора, трудівника, самовідданого служителя науки та педагогічному мистецтву, фундатора

юридичної науки та освіти.

Особливо сьогодні хочеться відмітити той факт, що, дякуючи Вашій рішучості і наполегливості, професіоналізму та віри в можливість науково-педагогічного колективу започаткованого Вами вузу, ми отримали можливість готувати молодших спеціалістів правової галузі на Буковині.

Педагогічний та студентський колективи Чернівецького юридичного коледжу Національного університету «Одеська юридична академія» сердечно вітають Вас з ювілеєм!

Вам є чим пишатися. Ви не змарнували життя і на всіх життєвих дорогах прагнули бути професіоналом, отож, нехай все зроблене Вами з душею та натхненням, повертається до Вас сторицею.

Хай джерело людської вдячності за Вашу турботу ніколи не вичерпується, серце наповняється світлом, а здоров'я й сили дарує Всевишній.

Нехай щирість наших почуттів, дорогий ювіляре, зігріває Ваше добре серце, дає сили, а любов ближніх приносить радість.

Нехай Ваш невичерпний потенціал та ентузіазм завжди мають достатнє поле діяльності, а віра у власні сили і міцне здоров'я стануть для Вас досягненням для нових звершень і висот!

Плідного Вам і щасливого довголіття!

*За дорученням колективу -
директор Чернівецького юридичного коледжу
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ВІТАЄМО З ЮВІЛЕЄМ!

Колектив Миколаївського юридичного коледжу Національного університету «Одеська юридична академія» висловлює шановному Івану Михайловичу Сироті, Заслуженому юристу України, кандидату юридичних наук, професору свою глибоку шану за довголітню творчу працю на славу рідної Alma Mater та теплі слова привітання з нагоди ювілея!

Ваша науково-педагогічна та організаційна діяльність вже багато років пов'язана з університетом, у колективі якого Ви незмінно працюєте.

Ми знаємо Вас як яскраву, неординарну особистість, висококваліфікованого юриста, майстерного лектора, ученого-ерудита, який по праву може пишатися своїми науковими працями і дослідженнями, духовним та інтелектуальним потенціалом.

Найвищий професіоналізм, талант, безмежна відданість справі, працьовитість і наполегливість у досягненні поставлених цілей дали змогу Вам досягти значних успіхів у Вашій діяльності, здобути шану та повагу серед колег та студентства.

У день Вашого ювілею, шановний Іване Михайловичу, бажаємо Вам міцного здоров'я, благополуччя, оптимізму, невичерпної енергії.

Зичимо Вам, щоб у всіх починаннях Вас супроводжували розуміння і підтримка з боку колег та однодумців, а професійна діяльність була завжди сповнена задоволенням і творчими перемогами.

Нехай яскраві промені Вашої енергії та благодатні зерна таланту педагога, вченого, засіяні Вами на ниві української освіти та науки, зростають щедрим врожаєм здоров'я, добра і любові, а дружні вітання додають життєвої наснаги у скарбничку Вашої душі.

*З глибокою повагою та вдячністю,
колектив Миколаївського юридичного коледжу
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ХРОНОЛОГІЧНИЙ ПОКАЖЧИК ДРУКОВАНИХ ПРАЦЬ

1959

1. Непримириемые // Знамя коммунизма. — 1959. — 26 авг.

1960

2. Заочный семинар по обмену опытом партийного контроля // Знамя коммунизма. — 1960. — 11 марта.
3. К чему приводит безответственность // Знамя коммунизма. — 1960. — 29 окт.

1963

4. Консервщики перед новыми задачами // Черноморская коммуна. — 1963. — 16 окт. — Подпись: И. Михайлов.

1964

5. Производственное управление и его совет // Черноморская коммуна. — 1964. — 11 авг.
6. Теснее связь науки с практикой // Черноморская коммуна. — 1964. — 22 янв. — Подпись: И. Михайлов.

1965

7. В авангарде // Знамя коммунизма. — 1965. — 17 июля.
8. Недавно принят в партию... // Знамя коммунизма. — 1965. — 21 июля.
9. Некоторые вопросы правового регулирования технического обслуживания колхозов районными объединениями «Сельхозтехника» // Тезисы докладов республиканской межвузовской научной конференции, посвященной проблемам советского права (г. Одесса, 22–24 нояб. 1965 г.) / ОГУ им. И. И. Мечникова ; отв. ред. И. А. Греков. — Одесса, 1965. — С. 46–48.
10. Повышать активность коммунистов // Знамя коммунизма. — 1965. — 4 июня.
11. Резервы даются сміливим // Чорноморська комуна. — 1965. — 25 груд.

1966

12. Для добробуту // Чорноморська комуна. — 1966. — 10 верес.
13. Заботы коммунистов Плахтеевки // Знамя коммунизма. — 1966. — 25 нояб.
14. Партгруппа на ферме // Знамя коммунизма. — 1966. — 1 марта.
15. Партком і бригадні організації // Чорноморська комуна. — 1966. — 10 лют.
16. Така зустріч не забудеться // Чорноморська комуна. — 1966. — 21 лип.

1967

17. Заглиблюючись в економіку... // Чорноморська комуна. — 1967. — 16 лют.
18. Ініціатори добрих справ // Чорноморська комуна. — 1966. — 6 квіт.
19. Роль профсоюзів в осуществленні ленинського кооперативного плану розвитку сільського господарства // Новый Примерный Устав сельхозартели и его роль в организационно-хозяйственном укреплении колхозов : тез. докл. на межвуз. науч. конф. / МВССО УССР, ОГУ им. И. И. Мечникова. — Киев, 1967. — С. 212–215.
20. Участь профспілки в охороні прав колгоспників // Радянське право. — 1967. — № 11. — С. 42–45.
21. Участь профспілки в управлінні справами колгоспів // Радянське право. — 1967. — № 3. — С. 85–88.

1969

22. За район зразкового благоустрою // Чорноморська комуна. — 1969. — 10 квіт.
23. * Осуществление ленинских идей о социальном страховании колхозников // Материалы университетской научной конференции молодых ученых, посвященной 100-летию со дня рождения В. И. Ленина / ОГУ им. И. И. Мечникова. — Одесса, 1969.

1970

24. * Правовое регулирование социального страхования колхозников // Правовые проблемы сельского хозяйства : тез. докл. респ. межвуз. конф. — Кишинев, 1970.

1971

25. * Законодательное закрепление ленинского учения о социальном страховании в новом Примерном Уставе колхоза // Торжество ленинского учения о государстве и праве : тез. докл. и сообщ. респ. науч. конф. — Львов, 1971
26. Право колгоспників на соціальне страхування // Радянське право. — 1971. — № 1. — С. 65–67.
27. * Юридические гарантии реализации права на социальное страхование колхозников // Юридические гарантии применения советских правовых норм укрепления социалистической законности : тез. докл. и сообщ. межвуз. науч. конф. — Киев, 1971.

1972

28. Правове регулювання створення та використання фонду соціального страхування колгоспників // Радянське право. — 1972. — № 6. — С. 55–59.

1973

29. Правовое регулирование социального страхования членов колхозов : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Киев. государств. ун-т им. Т. Г. Шевченко. — Киев, 1973. — 26 с.

30. Правовое регулирование социального страхования членов колхозов : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Киев. гос. ун-т им. Т. Г. Шевченко. — Киев, 1973. — 208 с.

Из содерж.: Введение. — С. 1-8; Гл. 1. Развитие законодательства о социальном страховании членов колхозов: § 1. Ленинская программа социального страхования — основа развития законодательства о социальном страховании членов колхозов. — С. 9-19; § 2. Развитие основных правовых форм социального страхования членов колхозов. — С. 20-46; § 3. — Характеристика законодательства о современной системе социального страхования членов колхозов. — С. 47-54; Гл. 2. Понятие и основные принципы социального страхования членов колхозов: — § 1. Понятие и особенности социального страхования членов колхозов как правового института. — С. 55-70; § 2. Основные принципы правового регулирования социального страхования членов колхозов. — С. 71-88; § 3. Правоотношения по социальному страхованию членов колхозов. — С. 89-102; Гл. 3. Виды и порядок обеспечения членов колхозов по социальному страхованию: § 1. Пособие по временной нетрудоспособности как основной вид обеспечения членов колхозов по социальному страхованию. — С. 103-121; § 2. Единовременные пособия по социальному страхованию членов колхозов. — С. 121-125; § 3. Обеспечение членов колхозов санаторно-курортными путевками на лечение и отдых. — С. 126-132; § 4. Органы, выполняющие функции социального страхования членов колхозов. — С. 132-148; Гл. 4. Гарантии осуществления права на социальное страхование членов колхозов: § 1. Понятие и основные виды гарантий осуществления права на социальное страхование членами колхозов. — С. 149-155; § 2. Экономические гарантии осуществления членами колхозов права на социальное страхование. — С. 156-167; § 3. Юридические гарантии осуществления членами колхозов права на социальное страхование. — С. 168-174; § 4. Защита прав членов колхозов на социальное страхование. — С. 175-181; Заключение. — С. 182-187; Литература. — С. 188-208.

31. Суть і принципи правового регулювання соціального страхування членів колгоспу / співавт. В. Янчук // Радянське право. — 1973. — № 10. — С. 54-58.

1975

32. Обеспечение охраны труда — дело государственной важности // Чорноморський гудок. — 1975. — 8 черв.

33. Развивать и усовершенствовать общественный почин в профсоюзной работе // Чорноморський гудок. — 1975. — 16 серп.

34. Усовершенствовать стиль и методы профсоюзной работы // Чорноморський гудок. — 1975. — 2 листоп.

1976

35. Правовое регулирование социального страхования колхозников / соавт.: И. Е. Середа, В. З. Янчук. — Киев ; Одесса : Вища шк., 1976. — 71 с.

36. В центре внимания — человек труда // Вечерняя Одесса. — 1976. — 11 марта.

37. Комплексный подход к воспитанию — в основу работы культурно-просветительских учреждений // Чорноморський гудок. — 1976. — 28 черв.

1977

38. Основы советского законодательства : учеб. план по курсу / соавт. Е. В. Додин ; Ун-т марксизма-ленинизма Одес. обкома компартии Украины, каф-ра эконом. дисциплин и сов. законодательства. — Одесса, 1977. — 14 с.

39. Планы практических занятий по праву социального обеспечения для студентов дневного отделения / МССО УССР, ОГУ им. И. И. Мечникова. — Одесса, 1977. — 11 с.

40. Підвищення ролі профспілкових організацій у колгоспах у світлі рішень XXV з'їзду КПРС // Радянське право. — 1977. — № 9. — С. 66–69.

41. Правові форми здійснення соціального забезпечення в розвинутому соціалістичному суспільстві // Радянське право. — 1977. — № 4. — С. 58–63.

1978

42. Планы семинарских и практических занятий по праву социального обеспечения для студентов II курса дневного отделения / МВССО УССР, ОГУ им. И. И. Мечникова. — Одесса, 1978. — 12 с.

43. Соціальне забезпечення спеціалістів і механізаторів колгоспів // Радянське право. — 1978. — № 4. — С. 31-35.

1979

44. Планы практических занятий по праву социального обеспечения для студентов II курса дневного обучения / МВССО УССС, ОГУ им. И. И. Мечникова. — Одесса, 1979. — 9 с.

45. Зближення правового регулювання соціального забезпечення колгоспників з робітниками і службовцями // Радянське право. — 1979. — № 10. — С. 43-45.

46. Повноваження профспілкового комітету колгоспу // Радянське право. — 1979. — № 1. — С. 36-41.

47. Слово о законах Родины. Из опыта работы Центральной районной организации общества «Знание» по правовому воспитанию населения // Вечерняя Одесса. — 1979. — 19 дек.

1980

48. Планы практических занятий по праву социального обеспечения для студентов II курса дневного отделения / МВССО УССР, ОГУ им. И. И. Мечникова. — Одесса, 1980. — 11 с.

49. Програма спецкурса «Документационное обеспечение управления местных Советов народных депутатов» / МВССО УССР, ОГУ им. И. И. Мечникова. — Одесса, 1980. — 9 с.

50. Рабочая программа курса «Право социального обеспечения» для студентов юридического факультета. Специальность: Правоведение / МВССО УССР, ОГУ им. И. И. Мечникова. — Одесса, 1980. — 26 с.

1981

51. Здійснення і охорона прав колгоспників на соціальне забезпечення: Коментар до законодавства // Радянське право. — 1981. — № 7. — С. 40-43.

1982

52. Планы практических занятий по праву социального обеспечения для студентов II курса дневной формы обучения / МВССО УССР, ОГУ им. И. И. Мечникова. — Одесса, 1982. — 17 с.

53. Программа спецкурса «Основы документационного обеспечения государственного управления» / МВССО УССР, ОГУ им. И. И. Мечникова. — Одесса, 1982. — 11 с.

54. Соціальна допомога сім'ям в утриманні і вихованні дітей та правові підстави її надання // Радянське право. — 1982. — № 4. — С. 45-48.

1983

55. Методические указания и планы семинарских занятий по курсу «Советское право социального обеспечения» для студентов V-VI курсов юридического факультета заочной формы обучения / отв. ред. И. Е. Середа ; МВССО УССР, ОГУ им. И. И. Мечникова. — Одесса, 1983. — 13 с.

56. Программа спецкурса «Юридическая служба в народном хозяйстве» для студентов юридического факультета хозяйственно-правовой специализации / отв. ред. И. Е. Середа ; МВССО УССР, ОГУ им. И. И. Мечникова. — Одесса, 1983. — 29 с.

57. Одна з важливих функцій профспілкового комітету колгоспу // Радянське право. — 1983. — № 3. — С. 45-48.

1985

58. Методические рекомендации и планы практических занятий по праву социального обеспечения для студентов III курса юридического факультета дневной формы обучения / МВССО УССР, ОГУ им. И. И. Мечникова. — Одесса, 1985.

59. Планы практических занятий по праву социального обеспечения для студентов III курса дневной формы обучения / МВССО УССР, ОГУ им. И. И. Мечникова. — Одесса, 1985. — 10 с.

60. Рабочая программа производственной практики по хозяйственно-правовой специализации для студентов V курса юридического факультета Одесского государственного университета в юридических службах предприятий и объединений / МВССО УССР, ОГУ им. И. И. Мечникова. — Одесса, 1985. — 14 с.

61. Рабочая программа учебно-хозяйственной практики для студентов II курса юридического факультета дневной формы обучения / МВССО УССР, ОГУ им. И. И. Мечникова. — Одесса, 1985. — 9 с.

62. Развитие прав членів колгоспів у сфері соціального забезпечення // Радянське право. — 1985. — № 3. — С. 26–29, 36.

1987

63. * Правовые вопросы социального страхования и обеспечения колхозников в колхозном законодательстве // Усовершенствование законодательства в народном хозяйстве в условиях интенсификации общественного производства : тез. докл. и сообщ. Всесоюз. науч.-практ. конф. — Москва, 1987.

1988

64. Примірний статут колгоспу : наук.-практ. комент. / співавт.: В. З. Янчук, В. С. Шелестов, І. О. Середа, В. І. Андрейцев, І. І. Каракаш, В. В. Янчук. — Київ : Урожай, 1988. — 300 с.

1989

65. Правовые вопросы самоуправления в колхозах на современном этапе // Проблемы социалистической законности : респ. межвед. науч. сб. — Харьков, 1989. — Вып. 23. — С. 20-23.

1990

66. * Новое в законодательстве Украины о пенсиях колхозников. — Кишинев : Кишинев. ун-т, 1990.

1991

67. Социальное страхование членов колхоза : справочник. — Киев : Урожай, 1991. — 224 с.

68. * Охрана прав граждан на социальное обеспечение // Проблемы усовершенствования сельскохозяйственного законодательства в СССР в условиях регулируемого рынка : материалы Междунар. науч.-практ. конф. «Право — продовольствие — рынок». — Москва, 1991.

69. * Новое законодательство о социальном обеспечении // Экономика сельскохозяйственных и перерабатывающих предприятий. — 1991. — № 8.

70. Трудові і соціальні пенсії: умови їх призначення // Радянське право. — 1991. — № 7. — С. 45-47, 51.

1992

71. Методические указания и программа по спецкурсу «Организация правовой работы в народном хозяйстве» для студентов IV–V курсов юридического факультета всех форм обучения / отв. ред. А. Павлович ; М-во образования Украины, ОГУ им. И. И. Мечникова. — Одесса, 1992. — 26 с.

72. Планы практических занятий и методические указания по трудовому праву и праву социального обеспечения для студентов юридического факультета / соавт.: Г. И. Чанышева, Т. М. Додина, А. И. Комаренко ; М-во образования Украины, ОГУ им. И. И. Мечникова. — Одесса, 1992.

1993

73. * Методические рекомендации и программа спецкурса «Документационное обеспечение правовой работы в хозяйственном комплексе Украины» для студентов дневной формы обучения / М-во образования Украины, ОГУ им. И. И. Мечникова. — Одесса, 1993.

74. * Методические указания и планы практических занятий по трудовому праву и праву социального обеспечения для студентов юридического факультета / М-во образования Украины, ОГУ им. И. И. Мечникова. — Одесса, 1993.

75. * Методические указания и рабочий план по спецкурсу «Пенсионное право в Украине» для студентов дневной формы обучения / М-во образования Украины, ОГУ им. И. И. Мечникова. — Одесса, 1993.

76. Основы государства и права : учеб. пособие / под ред. А. С. Васильева, М. Ф. Орзиха ; М-во образования Украины, ОГУ им. И. И. Мечникова. — 2-е изд., доп. и перераб. — Одесса : Одес. гор. тип., 1993. — 296 с.

Из содерж.: Тема 11. Законодательство о труде и социальном обеспечении / соавт.: А. И. Комаренко, Г. И. Чанышева. — С. 172-196.

77. * Законодательное регулирование социального страхования работников аграрного сектора // Аграрна реформа в Україні : тези доп. і вист. конф. / ОДУ ім. І. І. Мечникова. — Одеса, 1993.

78. Новое законодательство о социальном страховании в Украине // Правова система України: теорія і практика : тези доп. і наук. повідомл. наук.-практ. конф. (м. Київ, 7-8 жовт. 1993 р.). — Київ : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького АН України, 1993. — С. 248-251.

79. Правові питання здійснення соціальної політики України на сучасному етапі // Україна: становлення незалежності. Зміст і методика викладення в курсах соціальних та гуманітарних наук : [матеріали] Всеукр. наук.-метод. конф. Доповіді і виступи. (м. Одеса, жовт. 1993 р.) : [у 3 ч.] / М-во освіти України, ОДУ ім. І. І. Мечникова. — Одеса, 1993. — Ч. 2. — С. 7-9.

1994

80. Основы государства и права : учеб. пособие / под ред. А. С. Васильева, М. Ф. Орзиха ; М-во образования Украины, ОГУ им. И. И. Мечникова, Юрид. ин-т. — Изд. 3, доп. и перераб. — Одесса : Печат. двор, 1994. — 165 с.

Из содерж.: Тема 11. Законодательство о труде и социальном обеспечении / соавт.: А. И. Комаренко, Г. И. Чанышева. — С. 99-112.

81. * Правове забезпечення соціального захисту військовослужбовців Збройних Сил України // Актуальні проблеми військового будівництва: історія, уроки, сучасність : матеріали Всеукр. наук. конф. — Одеса, 1994.

82. Правове регулювання розвитку державної системи соціального захисту непрацездатних громадян // Вісник Академії правових наук України. — 1994. — № 4. — С. 62-69.

83. Правовые проблемы реформы социального обеспечения населения Украины // Актуальные проблемы государства и права : сб. науч. тр. / М-во образования Украины, ОГУ им. И. И. Мечникова. — Одесса, 1994. — Вып. 1. — С. 132-140.

84. Правовые формы социальной защиты населения в новых экономических условиях // Юридический вестник. — 1994. — № 3. — С. 53–56.

85. * Проблемы кодификации законодательства о социальном обеспечении в Украине // Принципы кодификации законодательства Украины : сб. материалов Всеукр. наук.-практ. конф. — Харьков, 1994.

1995

86. * Право колективної форми господарювання на землі як важливий фактор соціального захисту селянства // Правові проблеми земельної реформи в Україні, інших державах СНД : зб. матеріалів міждерж. наук.-практ. конф. — Київ, 1995.

87. Правовая работа в управленческой деятельности предприятия // Актуальные проблемы государства и права : сб. науч. тр. / М-во образования Украины, ОГУ им. И. И. Мечникова. — Одесса, 1995. — Вып. 2. — С. 178-184.

88. Про удосконалення державної системи соціального забезпечення в Україні // Українське національне відродження: проблеми, державна політика : тези вист. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 1995 р.) / Півден. наук. центр НАН України, ОДУ ім. І. І. Мечникова. — Одеса, 1995. — С. 135-136.

89. Юридическая работа на предприятиях хозяйственного комплекса Украины // Юридический вестник. — 1995. — № 3. — С. 85–87.

1996

90. Аграрне право України : підручник / співавт.: В. З. Янчук, В. І. Андрейцев, С. Ф. Василюк, І. О. Середа [та ін.] ; за ред. В. Янчука. — Київ : Юрінком, 1996. — 559 с.

Із змісту: Розд. XIII. Юридичне обслуговування сільськогосподарських підприємств: § 3. Основні обов'язки та права юридичної служби. — С. 235-238; § 4. Організація правової роботи в сільськогосподарських підприємствах. — С. 239-242; Розд. XXVII. Правове регулювання соціального страхування і пенсійного забезпечення працівників сільського господарства. — С. 478-492.

91. Учебно-методическое пособие и учебная программа по спецкурсу «Организация правовой работы в народном хозяйстве Украины». — Одесса : БАХВА, 1996. — 23 с.

92. Юридичний словник-довідник / співавт.: В. Авер'янов, В. Акуленко, В. Андрейцев [та ін.] ; за ред. Ю. С. Шемшученка. — Київ : Феміна, 1996. — 696 с.

93. Деякі питання сучасного розвитку державної системи пенсійного забезпечення населення України // Культурно-історичні, соціальні та правові аспекти державотворення в Україні : матеріали наук. конф. (м. Одеса, 9 трав. 1996 р.) / М-во освіти України, ОДУ ім. І. І. Мечникова, Юрид. ін-т. — Одеса, 1996. — Ч. 1: Державотворчий процес і правосвідомість українського народу. — С. 56–58.

94. Конституционная природа права на социальное обеспечение // Юридический вестник. — 1996. — № 1. — С. 61–62.

1997

95. Основы государства и права : учеб. пособие / редкол.: А. С. Васильев, М. Ф. Орзих, В. А. Михалев. — Изд. 4-е, доп. и перераб. — Одесса : Астропринт, 1997. — 264 с.

Из содерж.: Гл. 12. Законодательство о труде и социальной защите населения / соавт. Г. И. Чанышева. — С. 164–198.

96. Пенсионное право Украины : учеб. пособие. — Одесса : БАХВА, 1997. — 235 с.

97. Трудовое право. Право социального обеспечения : метод. указания и планы практ. занятий / соавт. Г. И. Чанышева. — Одесса : БАХВА, 1997. — 47 с.

98. Правовой статус нетрудоспособных граждан и гарантии их социальной защиты // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / ОДУ ім. І. І. Мечникова. — Одеса, 1997. — Вип. 4. — С. 14–22.

99. Проблемы и перспективы развития системы социальной защиты населения в Украине // Юридична освіта і правова держава (до 150-річчя юридичного інституту ОДУ) : зб. наук. пр. / М-во освіти України, Юрид. ін-т ОДУ ім. І. І. Мечникова. — Одеса, 1997. — С. 162-167.

100. Социальная защита семьи, потерявшей кормильца // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / Південноукр. центр гендер. дослідж. ОДУ ім. І. І. Мечникова. — Одеса, 1997. — Вип. 1-2. — С. 145-150.

1998

101. Право пенсійного забезпечення в Україні : курс лекцій. — Київ : Юрінком Інтер, 1998. — 288 с.

Третя премія у номінації «Юридичні підручники» Всеукраїнського конкурсу на краще юридичне видання.

Рец.: Гончарова Г. Підручник з пенсійного забезпечення є, але чи є пенсійне право? / Г. Гончарова, В. Жернаков, С. Прилипка // Право України. — 1998. — № 12. — С. 138-140.

102. Право соціального забезпечення : робоча програма курсу для студентів усіх форм навчання / М-во освіти України, ОДЮА. — Одеса : Астропринт, 1998. — 24 с.

103. Всеобщая декларация прав человека и социальная защита женщин в Украине // Юридический вестник. — 1998. — № 4. — С. 138-141.

104. Зарницы памяти о войне // Времена и годы: (Воспоминания ветеранов войны и труда Одесского университета) / редкол.: М. Е. Раковский [и др.] ; ОГУ им. И. И. Мечникова. — Одесса, 1998. — Вып. 1. — С. 87-93.

105. Если учиться второй раз... то на юриста : [интервью] / вела С. Коржинская // Одесские известия. — 1998. — 24 июля.

106. О статусе, социальной и правовой защите женщин в современном украинском обществе // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / ОДЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — Одеса, 1998. — Вип. 3-4. — С. 15-20.

1999

107. Все о пенсиях, пособиях, социальной защите граждан Украины : науч.-практ. comment. и сб. нормат. актов. — Харьков : Одиссей, 1999. — 464 с.

Третя премія у номінації «Науково-популярні, науково-практичні і довідкові видання в галузі права» Всеукраїнського конкурсу на краще юридичне видання.

108. Все о пенсиях, пособиях, социальной защите граждан Украины : науч.-пр. акт. коммент. и сб. нормат. актов. — 2-е изд., перераб. и доп. — Харьков : Одиссей, 1999. — 592 с.

109. Одеська державна юридична академія: історія і сучасність / співавт.: І. А. Дришлюк, Н. А. Мирошниченко, Б. А. Пережняк [та ін.]; голов. ред. С. В. Ківалов. — Одеса : Юрид. літ., 1999. — 248 с.

110. Второе высшее, юридическое, образование теперь может получить человек, имеющий высшее образование в других отраслях знаний и решивший посвятить себя служению Фемиде : [интервью] / вел В. Черненко // Одесские известия. — 1999. — 13 марта.

111. Государственное социальное страхование как система гарантий права граждан на социальную защиту // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / ОДЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — Одеса, 1999. — Вип. 6-7. — С. 173-180.

112. Накопи пенсию смолоду : [интервью] / беседу вела Т. Чернецкая // Слово. — 1999. — 9 апр. — С. 9.

113. Правовые средства и способы обеспечения защиты конституционного права граждан на пенсию // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти України, ОНЮА. — Одеса, 1999. — Вип. 6, ч. 1. — С. 278–286.

114. Судовий та адміністративний порядок захисту прав громадян на пенсійне забезпечення // Суд в Україні: боротьба з корупцією, організованою злочинністю і захист прав людини : аналітичні розробки, пропозиції наукових та практичних працівників : Президенту України, Уряду України, органам центральної та місцевої виконавчої влади : між від. наук. зб. / НДІ «Проблеми людини». — Київ, 1999. — С. 227-232.

2000

115. Основы правознавства : навч. посіб. / за ред. С. В. Ківалова, М. П. Орзіха. — Київ : Знання, 2000. — 358 с.

Із змісту: Гл. 12. Законодавство про працю та соціальний захист населення / співавт. Г. І. Чанишева. — С. 215–262.

116. Основы правоведения : учеб. пособие / под ред. С. В. Кивалова, М. Ф. Орзиха. — Одесса : Астропринт, 2000. — 356 с.

Із содерж.: Гл. 13. Законодательство о труде и социальной защите населения / соавт. Г. И. Чанышева. — С. 202-264.

117. Право социального обеспечения в Украине : учебник. — Харьков : Одиссей, 2000. — 384 с.

Рец.: Василюк В. Право на пенсию / В. Василюк // Одесские известия. — 2002. — 6 июля.

118. Проблемы и перспективы развития социального обеспечения и страхования в Украине // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / М-во освіти, ОНЮА. — Одеса, 2000. — Вип. 9. — С. 12–20.

119. Юридический всеобуч не мода, а требование времени : [интервью] / вел А. Солдатский // Слово. — 2000. — 11 февр. — С. 9.

2001

120. Все о пенсиях, пособиях, социальной защите граждан Украины : науч.-практ. коммент. и сб. нормат. актов. — 3-е изд., перераб. и доп. — Харьков : Одиссей, 2001. — 720 с.

121. Кодекс законов о труде Украины : науч.-практ. коммент. / под ред. И. Н. Пахомова. — Харьков : Одиссей, 2001. — 864 с.

Из содерж.: Гл. XVII. Государственное социальное страхование. — С. 508–575.

122. Основи правознавства : навч. посіб. / за ред. С. В. Ківалова, М. П. Орзіха. — 2-ге вид., випр. і допов. — Київ : Знання, 2001. — 364 с.

Из змісту: Гл. 12. Законодавство про працю та соціальний захист населення / співавт. Г. І. Чанишева. — С. 215–269.

123. Право соціального забезпечення в Україні : підручник. — 2-ге вид., допов., перероб. — Харків : Одиссей, 2001. — 384 с.

Третя премія в номінації «Юридичні підручники» Всеукраїнського конкурсу на краще юридичне видання.

124. Учебно-методические указания и учебная программа по спецкурсу «Правовая служба на предприятиях Украины» / МОН Украины, ОНЮА. — Одесса : Юрид. лит., 2001. — 16 с.

125. Везде востребован юрист : [интервью] / вела Л. Волина // Одесские известия. — 2001. — 30 марта.

126. Право соціального забезпечення або право соціального страхування? Що таке соціальне право // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — Одеса, 2001. — Вип. 10-11. — С. 72-78.

127. Право человека и гражданина на социальное обеспечение и социальное страхование // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — Одеса, 2001. — Вип. 12. — С. 216-221.

128. Правовое обеспечение конституционного права граждан на социальную защиту // Сучасний конституціоналізм та конституційна юстиція : матеріали міжнарод. наук.-практ. конф. (м. Одеса, жовт. 2000 р.) / за ред. С. В. Ківалова, М. П. Орзіха. — Одеса, 2001. — С. 260-263.

129. Система органів управління соціальним захистом населення та їх повноваження // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОН України, ОНЮА. — Одеса, 2001. — Вип. 12. — С. 115-121.

2002

130. Кодекс законов о труде Украины : науч.-практ. коммент. / под ред. И. Н. Пахомова. — 2-е изд., доп. и перераб. — Харьков : Одиссей, 2002. — 864 с.

131. Право социального обеспечения в Украине : учебник. — 3-е изд., перераб. и доп. — Харьков : Одиссей, 2002. — 384 с.

132. Второй диплом — мода или необходимость? // Слово. — 2002. — 26 июля. — С. 3.
133. Достаточность средств. Право человека на социальную защиту и развитие школы социального обеспечения в Украине // Одесские известия. — 2002. — 6 июня.
134. Основні параметри адаптації законодавства України та Росії в сфері соціального забезпечення // Україна—Росія: актуальні проблеми адаптації правових систем : міжнар. симп. — Одеса, 2002.
135. Основные параметры адаптации законодательства Украины и России в сфере социального обеспечения // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — Одеса, 2002. — Вип. 15. — С. 109-114.
136. Право человека на социальную защиту и развитие научной школы права социального обеспечения в Украине // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОН України, ОНЮА. — Одеса, 2002. — Вип. 16. — С. 519-523.
137. Что сердцу дорого // Одесские известия. — 2002. — 31 мая. — С. 2.

2003

138. Все о пенсиях, пособиях, социальной защите граждан Украины : науч.-практ. коммент. и сб. нормат. актов. — 4-е изд., перераб. и доп. — Харьков : Одиссей, 2003. — 688 с.
139. Кодекс законов о труде Украины : науч.-практ. коммент. / под ред. И. Н. Пахомова. — 3-е изд., доп. и перераб. — Харьков : Одиссей, 2003. — 864 с.
Из содерж.: Гл. XVII. Общеобязательное государственное социальное страхование и пенсионное обеспечение. — С. 517-543.
140. Новая пенсионная система в Украине: три уровня пенсионного обеспечения : сб. законов. — Харьков : Одиссей, 2003. — 272 с. — (Законы Украины).
141. Основы правознавства : навч. посіб. / за ред. С. В. Ківалова, М. П. Орзіха. — 5-те вид., перероб. і допов. — Одеса : Юрид. літ., 2003. — 352 с.
Из змісту: Гл. 13. Законодавство про працю та соціальний захист / співавт. Г. І. Чанишева. — С. 208-261.
142. Основы правоведения : учеб. пособие / под ред. С. В. Кивалова, М. П. Орзиха. — 5-е изд., перераб. и доп. — Одесса : Юрид. лит., 2003. — 376 с.
Из содерж.: Гл. 13. Законодательство о труде и социальной защите населения в Украине / соавт. Г. И. Чанышева. — С. 220-280.
143. Право соціального забезпечення в Україні : робоча програма курсу / МОН України, ОНЮА. — Одеса : Юрид. літ., 2003. — 21 с.
144. Право социального обеспечения в Украине : учебник / МОН Украины, ОНЮА. — 4-е изд., перераб. и доп. — Харьков : Одиссей, 2003. — 384 с.
145. Когда совпадают интересы академии и студентов : [интервью] / вел А. Солдатский // Слово. — 2003. — 24 окт. — С. 3.
146. Право социального обеспечения как научная школа права: становление и развитие в Украине // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — Одеса, 2003. — Вип. 16. — С. 88-96.

147. Развитие национальной научной школы права социального обеспечения в Украине // Наукові праці Одеської національної юридичної академії / МОН України, ОНЮА. — Одеса, 2003. — Т. 2. — С. 141–146.

148. Развитие национальной научной школы права социального обеспечения в Украине // Правовые аспекты гражданского общества: реальность и перспективы : материалы междунар. науч.-практ. конф. (г. Кишинев, 26-27 февр. 2003 г.). — Кишинев, 2003. — С. 589-594. — Текст на рус., молд. яз.

2004

149. Все о пенсиях, пособиях, социальной защите граждан Украины : науч.-практ. коммент. и сб. нормат. актов. — 5-е изд., перераб. и доп. — Харьков : Одиссей, 2004. — 703 с.

150. Кодекс законов о труде Украины : науч.-практ. коммент. / под ред. И. Н. Пахомова. — Харьков : Одиссей, 2004. — 864 с.

151. Основы правознавства : навч. посіб. / за ред. С. В. Ківалова, М. П. Орзіха / МОН України, ОНЮА. — 8-ме вид., переробл. і допов. — Одеса : Юрид. літ., 2004. — 352 с.

Из змісту: Гл. 13. Законодавство про працю та соціальний захист / співавтор.

Г. І. Чанишева. — С. 208-261.

152. Основы правоведения : учеб. пособие / под ред. С. В. Кивалова, М. Ф. Орзиха / МОН України, ОНЮА. — 7-е изд., перераб. и доп. — Одесса : Юрид. лит., 2004. — 384 с.

Из содерж.: Гл. 13. Законодательство о труде и социальной защите населения в Украине / соавт. Г. И. Чанышева. — С. 220-280.

153. Право социального обеспечения в Украине : учебник / МОН України, ОНЮА. — 4-е изд., перераб. и доп. — Харьков : Одиссей, 2004. — 384 с.

154. Нова пенсійна система в Україні: три рівні пенсійного забезпечення // Наукові праці Одеської національної юридичної академії / МОН України, ОНЮА. — Одеса, 2004. — Т. 3. — С. 102-109.

155. Пенсионная реформа в Украине // Закон и жизнь. — 2004. — № 5. — С. 39-41.

156. Правовые основы реформирования системы пенсионного обеспечения в Украине // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОН України, ОНЮА. — Одеса, 2004. — Вип. 22. — С. 774-782.

2005

157. * Кодекс законов о труде Украины : науч.-практ. коммент. / под ред. И. Н. Пахомова. — Харьков : Одиссей, 2005. — 864 с.

158. Новая пенсионная система в Украине: три уровня пенсионного обеспечения : сб. законов по сост. на 1 февр. 2005 г. — Харьков : Одиссей, 2005. — 272 с. — (Законы Украины).

159. Основы правознавства : навч. посіб. / за ред. С. В. Ківалова, М. П. Орзіха. — 8-е вид., переробл. і доповн. — Одеса : Юрид. літ., 2005. — 360 с.

Із змісту: Гл. 13. Законодавство про працю та соціальний захист / співавт.

Г. І. Чанишева. — С. 208-261.

160. Право соціального забезпечення в Україні : учебник / МОН України, ОНЮА. — Изд. 5-е, перераб. и доп. — Харьков : Одиссей, 2005. — 432 с.

2006

161. Все о пенсиях, пособиях, социальной защите граждан Украины : науч.-практ. коммент. и сб. нормат. актов. — Изд. 6-е, перераб. и доп. — Харьков : Одиссей, 2006. — 752 с.

162. * Кодекс законов о труде Украины : науч.-практ. коммент. / под ред. И. Н. Пахомова. — Харьков : Одиссей, 2006. — 864 с.

163. Право социального обеспечения в Украине : учебник / МОН Украины, ОНЮА. — Изд. 6-е. — Харьков : Одиссей, 2006. — 432 с.

164. Державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям з дітьми // Юридична енциклопедія для юнацтва / за ред. С. В. Ківалова, Ю. М. Оборотова ; МОН України, ОНЮА. — Одеса : Юрид. літ., 2006. — С. 89.

165. Державна соціальна допомога по вагітності та пологах, по тимчасовій непрацездатності, у зв'язку з народженням дитини // Юридична енциклопедія для юнацтва / за ред. С. В. Ківалова, Ю. М. Оборотова ; МОН України, ОНЮА. — Одеса : Юрид. літ., 2006. — С. 89-90.

166. Державна соціальна допомога сім'ям з дітьми // Юридична енциклопедія для юнацтва / за ред. С. В. Ківалова, Ю. М. Оборотова; ОНЮА. — Одеса : Юрид. літ., 2006. — С. 90.

167. Джерела права соціального забезпечення // Юридична енциклопедія для юнацтва / за ред. С. В. Ківалова, Ю. М. Оборотова ; МОН України, ОНЮА. — Одеса : Юрид. літ., 2006. — С. 96.

168. Інвалідність // Юридична енциклопедія для юнацтва / за ред. С. В. Ківалова, Ю. М. Оборотова ; МОН України, ОНЮА. — Одеса : Юрид. літ., 2006. — С. 164.

169. Пенсійна реформа в Україні // Право XXI століття: становлення та перспективи розвитку : зб. наук. пр. міжнар. наук.-практ. конф. «Другі Прибузькі юридичні читання» / за ред. В. І. Терентьева, О. В. Козаченка. — Миколаїв : Іліон, 2006. — С. 29-33.

170. Пенсія // Юридична енциклопедія для юнацтва / за ред. С. В. Ківалова, Ю. М. Оборотова ; МОН України, ОНЮА. — Одеса : Юрид. літ., 2006. — С. 267.

171. Правофланговый в большой науке : [интервью] / вел. А. Солдатский // Слово. — 2006. — 28 июля. — С. 11.

172. Соціальна допомога // Юридична енциклопедія для юнацтва / за ред. С. В. Ківалова, Ю. М. Оборотова ; МОН України, ОНЮА. — Одеса : Юрид. літ., 2006. — С. 343.

173. Соціальна допомога по догляду за дитиною-інвалідом // Юридична енциклопедія для юнацтва / за ред. С. В. Ківалова, Ю. М. Оборотова ; МОН України, ОНЮА. — Одеса : Юрид. літ., 2006. — С. 343.

174. Соціальна допомога по тимчасовій непрацездатності у зв'язку з доглядом за хворою дитиною // Юридична енциклопедія для юнацтва / за ред. С. В. Ківалова, Ю. М. Оборотова ; МОН України, ОНЮА. — Одеса : Юрид. літ., 2006. — С. 343.
175. Соціальна послуга // Юридична енциклопедія для юнацтва / за ред. С. В. Ківалова, Ю. М. Оборотова ; МОН України, ОНЮА. — Одеса : Юрид. літ., 2006. — С. 343.
176. Соціальне забезпечення // Юридична енциклопедія для юнацтва / за ред. С. В. Ківалова, Ю. М. Оборотова ; МОН України, ОНЮА. — Одеса : Юрид. літ., 2006. — С. 344.
177. Соціальний захист // Юридична енциклопедія для юнацтва / за ред. С. В. Ківалова, Ю. М. Оборотова ; МОН України, ОНЮА. — Одеса : Юрид. літ., 2006. — С. 344.
178. Соціальний захист ветеранів в Україні // Юридична енциклопедія для юнацтва / за ред. С. В. Ківалова, Ю. М. Оборотова ; МОН України, ОНЮА. — Одеса : Юрид. літ., 2006. — С. 344-345.
179. Соціальний захист дітей // Юридична енциклопедія для юнацтва / за ред. С. В. Ківалова, Ю. М. Оборотова ; МОН України, ОНЮА. — Одеса : Юрид. літ., 2006. — С. 345.
180. Соціальний захист дітей з багатодітних сімей в Україні // Юридична енциклопедія для юнацтва / за ред. С. В. Ківалова, Ю. М. Оборотова ; МОН України, ОНЮА. — Одеса : Юрид. літ., 2006. — С. 345.
181. Соціальний захист пенсіонерів в Україні // Юридична енциклопедія для юнацтва / за ред. С. В. Ківалова, Ю. М. Оборотова ; МОН України, ОНЮА. — Одеса : Юрид. літ., 2006. — С. 346.
182. Соціальний норматив // Юридична енциклопедія для юнацтва / за ред. С. В. Ківалова, Ю. М. Оборотова ; МОН України, ОНЮА. — Одеса : Юрид. літ., 2006. — С. 346.
183. Страховий випадок // Юридична енциклопедія для юнацтва / за ред. С. В. Ківалова, Ю. М. Оборотова ; МОН України, ОНЮА. — Одеса : Юрид. літ., 2006. — С. 353.
184. Страховий ризик // Юридична енциклопедія для юнацтва / за ред. С. В. Ківалова, Ю. М. Оборотова ; МОН України, ОНЮА. — Одеса : Юрид. літ., 2006. — С. 353-354.
185. Страховий стаж // Юридична енциклопедія для юнацтва / за ред. С. В. Ківалова, Ю. М. Оборотова ; МОН України, ОНЮА. — Одеса : Юрид. літ., 2006. — С. 354.

2007

186. Все о пенсиях, пособиях, социальной защите граждан Украины : науч.-практ. коммент. и сб. нормат. актов. — 7-е изд. — Харьков : Одиссей, 2007. — 752 с.
187. Кодекс законов о труде Украины : науч.-практ. коммент. / под ред. И. Н. Пахомова. — 5-е изд., доп. и перераб. — Харьков : Одиссей, 2007. — 720 с.
- Из содерж.:* Гл. XVII. Обязательное государственное социальное страхование и пенсионное обеспечение. — С. 426-443.

188. Новая пенсионная система в Украине: три уровня пенсионного обеспечения : сб. законов по сост. на 1 марта 2007 г. — 2-е изд., испр. и доп. — Харьков : Одиссей, 2007. — 272 с. — (Законы Украины).

189. Право соціального забезпечення в Україні : підручник / МОН України, ОНЮА. — Вид. 7-ме вид., допов., перероб. — Харків : Одиссей, 2007. — 408 с.

190. Три рівні пенсійного забезпечення в Україні // Актуальні проблеми держави і права України : зб. наук. пр. / МОН України, ОНЮА. — Одеса, 2007. — Вип. 30. — С. 21-25.

2008

191. Все о пенсиях пособиях социальной защите граждан Украины : науч.-практ. коммент. и сб. норматив. актов. — Изд. 8-е, перераб. и доп. — Харьков : Одиссей, 2008. — 816 с. — (Законы Украины).

192. * Кодекс законов о труде Украины : науч.-практ. коммент. / под ред. И. Н. Пахомова. — Изд. 7-е, доп. — Харьков : Одиссей, 2008. — 720 с.

Из содерж.: Гл. XVII. Обязательное государственное социальное страхование и пенсионное обеспечение. — С. 426-443.

193. Новая пенсионная система в Украине: три уровня пенсионного обеспечения : сб. законов по сост. на 20 янв. 2008 г. — Изд. 3-е, испр. и доп. — Харьков : Одиссей, 2008. — 272 с. — (Законы Украины).

194. Законодавче забезпечення пенсійної реформи в Україні // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. проблем. — Одеса, 2008. — Вип. 33. — С. 55-60.

195. Основні принципи права соціального забезпечення // Сучасний вимір держави та права : зб. наук. пр. Міжнар. наук.-практ. конф. «Четверті Прибузькі юридичні читання» (м. Миколаїв, 28-29 листоп. 2008 р.) / ОНЮА. — Миколаїв : Іліон, 2008. — С. 139-141

196. Реформування системи соціального страхування та пенсійного забезпечення України // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОН України, ОНЮА. — Одеса, 2008. — Вип. 37. — С. 13-17.

2009

197. Все о пенсиях пособиях социальной защите граждан Украины : науч.-практ. коммент. и сб. норматив. актов. — Изд. 8-е, перераб. и доп. — Харьков : Одиссей, 2009. — 816 с. — (Законы Украины).

198. Страхова трудова пенсія за віком (по старості) в солідарній системі // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОН України, ОНЮА. — Одеса, 2008. — Вип. 46. — С. 16-25.

2010

199. Право соціального забезпечення в Україні : підручник / МОН України, ОНЮА. — Вид 8-ме. — Харків : Одиссей, 2010. — 408 с.

200. Страховой стаж как обязательное условие пенсионного обеспечения в солидарной системе // Генезис публічного права = The Genesis of public law = Генезис

публічного права: від становлення до сучасності : зб. наук. пр. за матеріалами Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Миколаїв, 26-27 листоп. 2010 р.) / ОНЮА, Європ. орг. публ. права. — Миколаїв : Іліон, 2010. — С. 303-306.

201. Страховий (трудоий) стаж як головна умова пенсійного забезпечення у солідарній системі // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОН України, ОНЮА. — Одеса, 2010. — Вип. 52. — С. 12-19.

2011

202. Нове в законодавстві про пенсійну реформу в Україні // Людина і закон: публічно-правовий вимір : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. «Сьомі Прибузькі юридичні читання» (м. Миколаїв, 25-26 листоп. 2011 р.) / НУ ОЮА, Миколаїв. комплекс. — Миколаїв : Іліон, 2011. — С. 354–356.

203. Система соціального захисту ветеранів Великої Вітчизняної війни за законодавством України // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОН молодьспорт України, НУ ОЮА. — Одеса, 2011. — Вип. 57. — С. 121–127.

2012

204. Пенсійна реформа в Україні : навч.-метод. посібник / співавт. Л. І. Харитонова ; МОНмолодьспорт України, НУ ОЮА. — Одеса, 2012. — 70 с.

205. Пенсійна реформа та новації її здійснення в солідарній системі // Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія» / МОНмолодьспорт України, НУ ОЮА. — Одеса, 2012. — Т. 12. — С. 294–299.

206. Право на соціальне забезпечення та його реалізація в умовах пенсійної реформи // Теоретичні та практичні проблеми забезпечення сталого розвитку державності та права : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 30 листоп. 2012 р.) / МОН України, НУ ОЮА, Півден. регіонал. центр НАПрН України. — Одеса : Фенікс, 2012. — Т. 1. — С. 581–583.

207. Правові аспекти здійснення пенсійної реформи в Україні // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОНмолодьспорт, НУ ОЮА. — Одеса, 2012. — Вип. 63. — С. 329-332.

208. Реформування законодавства про соціальне забезпечення: нові умови призначення пенсій // Правове життя сучасної України : матеріали Міжнар. наук. конф. проф.-викл. складу, присвяч. 15-річчю Нац. ун-ту «Одес. юрид. акад.» та 165-річчю Одес. школи права (м. Одеса, 20–21 квіт. 2012 р.). / МОНмолодьспорт України, НУ ОЮА, Півден. регіонал. центр НАПрН України. — Одеса : Фенікс, 2012. — Т. 3. — С. 305–308.

2013

209. Деякі аспекти реформування солідарної пенсійної системи // Духовні засади сучасного правогенезу : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. «Дев'ять Прибузькі юридичні читання», присвяч. 20-річчю Нац. акад. прав. наук України та 20-річчю юрид. освіти на Миколаївщині (м. Миколаїв, 29-30 листоп. 2013 р.) / Миколаїв. ін-т права НУ ОЮА. — Миколаїв : Іліон, 2013. — С. 193-195.

210. Значення пенсійної реформи у соціальній сфері // Правове життя сучасної України: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 16-17 трав. 2013 р.) / МОН України, НУ ОЮА, Півден. регіонал. центр НАПрН України. – Одеса : Фенікс, 2013. – Т. 1. – С. 518–520.

211. Модернізація пенсійної системи України // Актуальні проблеми трудового права і права соціального забезпечення : тези доп. та наук. повідомл. учасн. V Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 27-28 верес. 2013 р.) / Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». – Харків : Право, 2013. – С. 450–453.

212. Право на пенсійне забезпечення та його здійснення в сучасних умовах // Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія». — 2013. — Вип. 1. — С. 66-70.

2014

213. Пенсійні правовідносини у сфері соціального забезпечення та їх основні риси // Правове регулювання відносин у сфері праці і соціального забезпечення: проблеми і перспективи розвитку : тези доп. і наук. повідомл. учасн. VI Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 3-4 жовт. 2014 р.) / Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». – Харків : Право, 2014. – С. 323-326.

214. Удосконалення законодавства про пенсійне забезпечення та соціальну допомогу // Правове життя сучасної України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. ювіл. акад. С. В. Ківалова (м. Одеса, 16-17 трав. 2014 р.) : у 2 т. / МОН України, НУ ОЮА, Півден. регіонал. центр НАПрН України. – Одеса : Юрид. літ., 2014. – Т. 2. – С. 435-437

2015

215. Актуальні проблеми теорії трудового права та права соціального забезпечення : монографія / за заг. ред. Г. І. Чанишевої. – Одеса : Фенікс, 2015. – 332 с.

Із змісту: Основні напрямки модернізації солідарної пенсійної системи. – С. 229-327.

216. Право соціального забезпечення : навч.-метод. посібник / співавт.: Л. І. Харитонова, В. С. Тарасенко, К. В. Бориченко, В. А. Андронова, О. С. Кайтанський ; МОН України, НУ ОЮА – Одеса : Фенікс, 2015. – 139 с.

217. Процедурний порядок і умови реалізації права на пенсійне забезпечення у солідарній системі // Правові та інституційні механізми забезпечення сталого розвитку України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 15-16 трав. 2015 р.) : у 2 т. / МОН України, НУ ОЮА, Півден. регіонал. центр НАПрН України. – Одеса : Юрид. літ., 2015. – Т. 1. – С. 546-549.

2016

218. Пенсії та допомоги як соціальні гарантії матеріального забезпечення в сучасних умовах // Правові та інституціональні механізми забезпечення розвитку держави та права в умовах євроінтеграції : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 20 трав. 2016 р.) : у 2 т. / МОН України, НУ ОЮА, Півден. регіонал. центр НАПрН України. – Одеса : Юрид. літ., 2016. – Т. 1. – С. 488-490.

2017

219. Пенсійне право : навч.-методич. посібник / співавт.: Л. І. Харитонова, В. С. Тарасенко ; МОН України, НУ ОЮА. – Одеса, Фенікс, 2017. – 88 с.

220. Проблеми розвитку національної системи соціального забезпечення // Традиції та новації юридичної науки: минуле, сучасність, майбутнє : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 19 трав. 2017 р.) : у 2-х т. / НУ ОЮА, Півден. регіон. центр НАПрН України. – Одеса : Гельветика, 2017. – Т. 1. – С. 535–539.

221. Проблеми розвитку права соціального забезпечення як системи галузі та зміцнення гарантій соціального захисту // Актуальні питання удосконалення законодавства про працю та соціальне забезпечення: матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 29 верес. 2017 р.) / Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». – Харків : Право, 2016. – С. 356-359.

НАУКОВЕ КЕРІВНИЦТВО ТА ОПОНУВАННЯ ДИСЕРТАЦІЙНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

2001

1. Гуменюк І. О. Правові основи становлення соціального страхування в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / Гуменюк Ірина Олександрівна ; Нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2001. – 20 с. — Наук. керівник І. М. Сирота.

2002

2. Крупник А. С. Соціально-захисна спрямованість державної соціальної політики за умов трансформації українського суспільства : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02 / Крупник Андрій Семенович ; ОНЮА. – Одеса, 2002. – 17 с. – Офіц. опонент І. М. Сирота.

2003

3. Шумна Л. П. Правові основи реабілітації інвалідів : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / Шумна Лариса Петрівна ; Нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2003. – 19 с. — Наук. керівник І. М. Сирота.

2006

4. Пузирний В. Ф. Правове регулювання праці осіб, які вимагають особливого захисту : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / Пузирний Вячеслав Феодосійович ; ОНЮА. – Одеса, 2006. – 18 с. — Офіц. опонент І. М. Сирота.

2011

5. Горбатенко О. В. Правовідносини із загальнообов'язкового державного пенсійного страхування : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / Горбатенко Олена Віталіївна ; НУ ОЮА. – Одеса, 2011. – 20 с. — Наук. керівник І. М. Сирота.

2012

6. Чанишев Р. І. Право на інформацію за трудовим законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / Чанишев Рашид Ібрагімович ; НУ ОЮА. – Одеса, 2012. – 20 с. — Наук. керівник І. М. Сирота.

2014

7. Андропова В. А. Юридичні факти у трудовому праві України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / Андропова Вікторія Артурівна ; НУ ОЮА. – Одеса, 2014. – 20 с. — Наук. керівник І. М. Сирота.

ОСНОВНІ ВІХИ НАУКОВОЇ, ПЕДАГОГІЧНОЇ ТА СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ І. М. СИРОТИ У ДОКУМЕНТАХ

1996

Юридический институт Одесского государственного университета: Ист. очерк / Н. А. Абрамов, Ю. П. Аленин, Л. В. Багрий-Шахматов [и др.] ; ил. ред. А. С. Васильев. — Одесса : Бахва, 1996. — 1999. — 160 с.

Див.: с. 106, 151: фотогр.

1998

Сирота Иван Михайлович // Вчені-юристи України : довідник / редкол.: В. Ф. Опришко, Г. М. Омеляненко [та ін.]. — Київ : [б. в.], 1998. — С. 300-301: фотогр.

1999

Про відзначення нагородами України [Електронний ресурс] : указ Президента України від 4 жовт. 1999 р. № 1276/99 // Юридичний вісник України. — 1999. — 21-27 жовт. — С. 6 ; Верховна Рада України : офіц. вебсайт. — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1276%2F99>.

За вагомий особистий внесок у реалізацію державної правової політики, заслуги в зміцненні законності і правопорядку, високий професіоналізм присвоїти почесне звання «Заслужений юрист України» І. М. Сироті.

Одеська державна юридична академія: Історія і сучасність / І. А. Дришлюк, Н. А. Мірошниченко, Б. А. Пережнюк [та ін.] ; голов. ред. С. В. Ківалов. — Одеса : Юрид. літ., 1999. — 248 с.: ілюстр.

Див.: с. 91-95, 155-157, 236-237: фотогр.

Про відзначення нагородами України : Указ Президента України від 4 жовтня 1999 р.: // Юридичний вісник України. — 1999. — 15-21 жовт. — С. 1.

За вагомий особистий внесок у реалізацію державної правової політики, заслуги в зміцненні законності і правопорядку, високий професіоналізм І. М. Сироті присвоєно почесне звання «Заслужений юрист України».

2000

Сирота Иван Михайлович // Професори Одеського (Новоросійського) університету : біогр. слов. — Одеса : Астропринт, 2000. — Т. 4. — С. 102-103: фотогр.

2002

Історія Одеської національної юридичної академії / голов. ред. С. В. Ківалов. — Одеса : Юрид. літ., 2002. — 340 с.

Див.: с. 162, 260: фотогр.

2003

Погрібний О. О. Сирота Іван Михайлович // Юридична енциклопедія : в 6 т. / редкол.: Ю. С. Шемшученко, М. П. Зяблюк [та ін.]. — Київ : Укр. енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2003. — Т. 5. П-С. — С. 486: фотогр.

2004

History of Odesa national academy of law / ed. by S. V. Kivalov. — Odesa : Jurydychna Literatura, 2004. — 188 p.

Див.: р. 140-141, 143-144, 148: фотогр.

2007

Сирота Іван Михайлович : біобібліогр. покажч. / уклад. Т. М. Стефанчишена ; наук. ред. Ю. М. Оборотов ; ОНЮА, наук. б-ка. — Одеса : Юрид. літ., 2007. — 52 с.

Тріумфальне десятиліття : Одеська національна юридична академія / Голов. ред. С. В. Ківалов. — Одеса : Юрид. л-ра, 2007. — 236 с. : ілюстр., портр.

Див.: с. 53, 56, 104, 105-107, 116, 119, 120, 132, 169, 201.

2008

Одеська школа права. Книги вчених ОНЮА у фондї Наукової бібліотеки академії. 1997-2007 : бібліогр. покажч. / уклад.: Л. А. Таран, С. І. Єленич ; наук. ред.: Ю. М. Оборотов, М. М. Солодухіна ; МОН України, ОНЮА, наук. б-ка. — Одеса : Юрид. л-ра, 2008. — 168 с.

Triumphant decade: Odessa national academy of law / ed. in chief S. V. Kivalov ; resp. for publ. Y. M. Oborotov. — Odesa [Odessa] : Juryd. lit., 2008. — 236 p. : ill.

Див.: с. 53, 56, 102, 103-104, 114, 117, 118, 130, 167, 199.

2010

Питання нагородження ювілейною медаллю «65 лет Победы в Великой Отечественной войне 1941-1945 гг.» : Указ Президента України від 2 квіт. 2010 р. № 474 // Офіційний вісник України. — 2010. — № 13. — Ст. 438.

Національний університет «Одеська юридична академія» — шлях до успіху : бібліогр. покажч. / уклад.: Л. А. Таран, С. І. Єленич ; наук. ред.: Ю. М. Оборотов, В. О. Туляков, М. М. Солодухіна ; МОН України, НУ ОЮА, наук. б-ка. — Одеса : Юрид. літ., 2010. — 256 с.

Див.: с. 16, 26, 27, 31, 36, 72, 73, 74, 109,

2011

Присвоєно почесне звання «Заслужений юрист України» // Кавалери та лауреати державних нагород України. Одеська область : Енциклопедія / уклад. Ю. І. Бузько ; авт. кол.: Г. Г. Герашенко та ін. — Одеса : Південноукр. Ін-т іогр., 2012. — С. 452-456.

Див.: с. 453.: фотогр.

2012

Про відзначення державними нагородами України працівників Національного університету «Одеська юридична академія»: Указ Президента України від 29 лист. 2012 р. № 659 // Офіційний вісник України. — 2012. — № 34. — Ст. 801.

Про нагородження І. М. Сироти за вагомий особистий внесок у забезпечення розвитку вітчизняної юридичної освіти та науки, багаторічну плідну науково-педагогічну діяльність та з нагоди 15-річчя заснування Національного університету «Одеська юридична академія» орденом «За заслуги» III ступеня.

Одеська школа права. Книги вчених Національного університету «Одеська юридична академія» у фондї наукової бібліотеки. 2008-2011 : бібліогр. покажч. / уклад.: С. І. Єленич, Л. А. Таран, А. Г. Касімова; наук. ред.: С. В. Ківалов, В. М. Дрьомін, М. М. Солодухіна; МОНмолодьспорт України, НУ ОЮА, наук. б-ка. — Одеса: Юрид. л-ра, 2012. — 136 с.

Літопис Національного університету «Одеська юридична академія»: (до 165-річчя одеської школи права і 15-річчя університету) / ред. кол.: С. В. Ківалов, В. В. Завльнюк, М. Р. Аракелян та ін.; відп. за вип. В. М. Дрьомін; НУ «ОЮА». — Одеса: Юрид. л-ра, 2012. — 345 с.

Див.: с. 39, 43, 47, 49, 50, 119, 120, 169.

Чанишева Г. Кафедра трудового права та права соціального забезпечення / Г. Чанишева // Юридичний вісник. — 2012. — № 4. — С. 81-87.

Див.: с. 82, 83, 86.

2014

Історія Одеської школи права: навч.-метод. посібник / М. Р. Аракелян, А. М. Василенко, О. В. Горяга [та ін.]; НУ «ОЮА». — Одеса: Фенікс, 2015. — 239 с.

Див.: с. 185–186.

*****

1960

Гонопольский С. Начал дело — доведи до конца // Знамя коммунизма. — 1960. — 18 марта.

Об участии И. М. Сироты в заочном семинаре по обмену опытом работы комиссий по осуществлению парторганизациями права контроля за деятельностью администрации.

Петухин А. Непримируемость к недостаткам // Знамя коммунизма. — 1960. — 27 марта.

О работе И. М. Сироты в комиссии Одесского торгового порта по контролю за внедрением комплексной механизации, новой техники, технических усовершенствований, рационализаторских предложений и передовой технологии обработки судов и вагонов.

Старимиков Ф. Совершенствовать формы и методы партийного контроля: // Знамя коммунизма. — 1960. — 3 сент.

Об инициативе И. М. Сироты, председателя комиссии по контролю за выполнением производственных планов парторганизации Одесского рафинадного завода, в организации заочного семинара по обмену опытом партийного контроля.

1966

Зотов Н. Воспитание деловитости // Правда. — 1966. — 20 янв.

О работе И. М. Сироты в должности инструктора отдела организационной работы Одесского обкома Коммунистической партии Украины.

Шире размах социалистического соревнования // Советская новь. — 1966. — 28 июня.

О выступлении И. М. Сироты с докладом на пленуме Саратовского райкома Коммунистической партии.

1968

XXIV Одесская городская партийная конференция // Знамя коммунизма. — 1968. — 20 янв.

О работе И. М. Сироты в составе ревизионной комиссии Одесской городской парторганизации.

Тарнавский В. И. Сессия на заводе // Знамя коммунизма. — 1966. — 17 дек.

О выступлении председателя райисполкома И. М. Сироты с докладом на заседании Приморского райисполкома г. Одессы.

1969

Заколотянський Л. Депутати звітують // Чорноморська комуна. — 1969. — 22 січ.
Про звітування депутата І. М. Сироти перед виборцями Приморського району м. Одеси.

Сессия обсуждает вопрос о работе с письмами // Знамя коммунизма. — 1969. — 31 мая.

О выступлении председателя Приморского районного Совета народных депутатов г. Одессы И. М. Сироты на сессии райсовета.

1976

Шевцов П. На магистральном направлении // Вечерняя Одесса. — 1976. — 17 марта.

О выступлении секретаря дорпрофкома Одесско-Кишиневской железной дороги И. М. Сироты на семинаре работников учреждений культуры железной дороги.

Для блага всех, для счастья каждого // Вечерняя Одесса. — 1976. — 16 янв.
О лекторской работе И. М. Сироты в обществе «Знание».

1978

Я знаю силу слов : [материалы круглого стола] // Вечерняя Одесса. — 1978. — 20 марта.

Об участии И. М. Сироты в «круглом столе», организованном газетой «Вечерняя Одесса» и городской организацией общества «Знание».

1979

О советском законодательстве // Вечерняя Одесса. — 1979. — 5 марта.

Об участии И. М. Сироты в качестве лектора общества «Знание» в рамках Дней науки.

1980

Звітують народні контролери // За наукові кадри. — 1980. — 16 трав.

Про виступ І. М. Сироти на загальних зборах колективу юридичного факультету Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова, в якому було зроблено акцент на необхідності підвищення ролі народних контролерів у зміцненні трудової та навчальної дисципліни.

Працювати і навчатись по-ленінськи, по-комуністичному : [замітки з відкритих партійних зборів] // За наукові кадри. — 1980. — 28 берез.

Про виступ І. М. Сироти на відкритих зборах партійної організації юридичного факультету Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

1981

Сессии райсоветов // Вечерняя Одесса. — 1981. — 14 июля.

О выступлении И. М. Сироты с докладом на сессии Совета народных депутатов Центрального района г. Одессы.

1982

Шабалин А. Задачи лекторов-юристов // Вечерняя Одесса. — 1982. — 10 апр.

О выступлении И. М. Сироты с докладом на семинаре-совещании лекторов-юристов городской организации общества «Знание».

1983

Абрамов Н. В ногу со временем: // Знамя коммунизма. — 1983. — 15 февр.

Об участии И. М. Сироты в Днях науки, проводимых с участием профессорско-преподавательского состава юридического факультета Одесского государственного университета им. И. И. Мечникова, с лекциями по трудовому законодательству.

Крепить законность и дисциплину // Вечерняя Одесса. — 1983. — 3 дек.

О выступлении И. М. Сироты на сессии Совета народных депутатов Центрального района г. Одессы XVIII созыва.

Купчинский О. Следующую оценку ставит жизнь // Вечерняя Одесса. — 1983. — 5 июля.

О торжественной церемонии вручения дипломов выпускникам заочного и вечернего отделения юридического факультета Одесского государственного университета им. И. И. Мечникова, в которой принимал участие И. М. Сирота — заместитель декана по вечернему и заочному отделению.

Кучеренко А. Вокруг метлы сатирическим пером // Правда. — 1983. — 22 нояб.

О работе И. М. Сироты председателем исполкома Приморского райсовета г. Одессы.

1984

[Матеріали про перебування одеської делегації, керівником якої був І. М. Сирота, в місті-побратимі Оулу] // Kansan tauto. — 1984. — 20 toraitaina. — P. 7: фотогр. — Текст фін. мовою.

1985

Сессии районных Советов // Вечерняя Одесса. — 1985. — 25 дек.

О выступлении И. М. Сироты на сессии Совета народных депутатов Центрального района г. Одессы в должности председателя постоянной комиссии по законности.

1988

Данилов А. Донести до каждого // Вечерняя Одесса. — 1988. — 28 апр.

О выступлении И. М. Сироты с лекциями на областном семинаре, проводившемся обществом «Знание».

Леонідова Л. За круглим столом // Колгоспний ранок. — 1988. — 4 жовт.

Про досвід лекторської роботи І. М. Сироти з правового виховання населення.

1989

Стрельцов Е. Право знать : [интервью] / беседу вел А. Ромм // Вечерняя Одесса. — 1989. — 23 июня. — С. 3.

Беседа с председателем секции Всесоюзной организации общества «Знание» по правовой пропаганде, в которой И. М. Сирота был назван одним из самых высокопрофессиональных и наиболее активных лекторов.

Шабалин А. Знать, чтобы действовать / А. Шабалин // Вечерняя Одесса. — 1989. — 23 дек.

О лекторской работе И. М. Сироты в обществе «Знание».

Шабалин А. Уроки встреч с арендаторами // Знамя коммунизма. — 1989. — 6 июнь.

Об активном участии И. М. Сироты в деятельности областной организации общества «Знание».

1990

Сообщение о зарегистрированных кандидатах Одесского городского совета народных депутатов // Вечерняя Одесса. — 1990. — 6 февр.

О депутатской деятельности И. М. Сироты.

1997

Романов Р. Все о пенсиях // Одесская нива. — 1997. — №2. — С. 21.

Рец. на кн.: Сирота И. М. Пенсионное право Украины : учеб. пособие. — Одесса : Бахва, 1997. — 235 с.

1998

Гончарова Г. Підручник з пенсійного права є, але чи є пенсійне право? / Г. Гончарова, В. Жернаков, С. Прилипко // Право України. — 1998. — № 12. — С. 138-140.

Рец. на кн.: Сирота І. М. Право пенсійного забезпечення в Україні: Курс лекцій. — К.: Юрінком інтер, 1998. — 288 с.

Поздравляем! // Слово. — 1998. — 19 нояб. — С. 2.

О награждении И. М. Сироты Президентом Украины Л. Д. Кучмой орденом «За мужество».

Творчий доробок Спілки юристів України / матеріал підготував С. Іченський // Право України. — 1998. — № 12. — С. 129-132.

За номінацією «Навчальні посібники (практикуми, курси лекцій, хрестоматії тощо)» друга премія присуджена І. М. Сироті за працю «Право пенсійного забезпечення в Україні : курс лекцій» (Київ, 1998).

Яковенко Т. Кращі серед кращих // Юридичний вісник України. — 1998. — 15-21 жовт. — С. 8.

Про нагородження І. М. Сироти ІІ премією за краще юридичне видання 1998/1999 р. у номінації «Навчальні посібники» за видання курсу лекцій «Право пенсійного забезпечення в Україні» (Київ, 1998).

1999

Комисаренко С. В прошлом — филологи, военные, ныне юристы // Одесские известия. — 1999. — 21 апр.

Вручение дипломов студентам факультета последипломного образования деканом И. М. Сиротой.

Нагороди // Юридичний вісник України. — 1999. — 21-27 жовт.

Про присудження І. М. Сироті Президентом України почесного звання «Заслужений юрист України».

Награждены одесситы // Одесский вестник. — 1999. — 7 окт.

О вручении И. М. Сироте Президентом Украины Л. Д. Кучмой нагрудного знака «Заслуженный юрист Украины».

Орлова О. За мужество, за труд, за вдохновение // Одесский вестник. — 1999. — 13 нояб.

О награждении И. М. Сироты орденом «За мужество» за личное мужество и отвагу, проявленные при защите государственных интересов, укреплении обороноспособности и безопасности страны и в связи с 55-летием освобождения Украины от фашистских захватчиков.

Поздравляем! // Слово. — 1999. — 8 окт. — С. 1: фото.

О вручении И. М. Сироте Президентом Украины Л. Д. Кучмой нагрудного знака «Заслуженный юрист Украины».

Про підсумки другого Всеукраїнського конкурсу на краще юридичне видання і першого Всеукраїнського щорічного конкурсу на краще професійне досягнення «Юрист року» // Право України. — 1999. — № 11. — С. 33-37.

За номінацією «Науково-популярні, науково-практичні і довідкові видання в галузі права (збірники нормативних актів, коментарі, довідники та ін.) третю премію — І. М. Сироті за кн. «Все о пенсиях, пособиях, социальной защите граждан Украины : науч.-практ. коммент. и сб. нормат. актов» (Харків, 1999).

Савчук Е. Не спешите, осень // Одесские известия. — 1999. — 8 окт. — Фото.

О жизненном пути и научно-педагогической деятельности И. М. Сироты.

Увага — конкурс! // Юридичний вісник України. — 1999. — 21-27 жовт. — С. 29.

Витяг із рішення оргкомітету конкурсу на краще юридичне видання 1998/1999 р. про присудження І. М. Сироті третьої премії за номінацією «Науково-популярні, науково-практичні і довідкові видання в галузі права (збірники нормативних актів, коментарі, довідники та ін.» за видання «Все о пенсиях, пособиях, социальной защите граждан Украины: научно-практический комментарий и сборник нормативных актов» (Харків : Одиссей, 1999).

Волина Л. Диплом из Одессы // Одесские известия. — 2000. — 18 марта.

О вручении И. М. Сиротой дипломов выпускникам факультета последипломного образования ОГЮА.

2001

Подведены итоги конкурса на лучшее юридическое издание // Юридическая практика. — 2001. — 10 окт. — С. 4.

Извлечение из решения оргкомитета конкурса на лучшее юридическое издание 2000/2001 года о присуждении И. М. Сироте третьей премии в номинации «Юридические учебники» за издание учебника «Право социального обеспечения на Украине» (Харьков : Одиссей, 2001).

2002

Василец В. Право на пенсию // Одесские известия. — 2002. — 6 июля.

Рецензия на учебник И. М. Сироты «Право социального обеспечения» (Харьков : Одиссей, 2000).

Мунтян Н. Зарницы памяти // Одесские известия. — 2002. — 31 окт. — Фото.

О жизненном пути и научно-педагогической деятельности И. М. Сироты.

Поздравляем! // Слово. — 2002. — 1 нояб. — С. 4.

Поздравление И. М. Сироты с 75-летним юбилеем.

Серый А. Полку юристов прибыло // Одесские известия. — 2002. — 20 марта.

О выпуске факультета последипломного образования, деканом которого И. М. Сирота.

2003

Миколаївський навчальний центр Одеської національної юридичної академії : [буклет]. — Миколаїв, 2003. — 36 с.

Див.: с. 14: фотогр.

Серый А. Авторитетное слово юриста // Одесские известия. — 2003. — 9 окт.

О награждении И. М. Сироты почетным знаком председателя Одесской обладминистрации.

Солдатский А. Одна профессия — хорошо, а две лучше! // Слово. — 2003. — 21 марта. — С. 6.

О торжественном собрании, посвященном выпуску студентов факультета последипломного образования, на котором выступил И. М. Сирота.

Станислав О. Чествовали юристов // Вечерняя Одесса. — 2003. — 11 окт.

О поздравлении видных юристов Одессы, среди которых был И. М. Сирота, с профессиональным праздником — Днем юриста.

Шелест Г. За зміцнення правових засад // Чорноморські новини. — 2003. — 11 жовт.

2006

Солдатский А. Правофланговый в большой науке / А. Солдатский // Слово. — 2006. — 28 июля. — С. 11.

О жизненном пути проф. И. М. Сироты.

2010

Поздравляем // Слово. — 2010. — 27 мая. — С. 3.

О присвоении И. М. Сироте почетного звания «Заслуженный юрист Автономной Республики Крым».

2012

Поздравляем! // Слово. — 2010. — 27 мая. — С. 3.

2012

Кого в городе назначили, наградили... / Жизнь в Одессе. — 2012. — 6-16 дек. — С. 3.

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК НАЗВ ДРУКОВАНИХ ПРАЦЬ

- Аграрне право України : підручник 90
- В центре внимания — человек труда 36
- Везде востребован юрист 125
- Все о пенсиях пособиях социальной защите граждан Украины : наук.-практ. коммент. і сб. норматив. актів 107, 108, 120, 137, 149, 161, 186, 191, 197
- Всеобщая декларация прав человека и социальная защита женщин в Украине 103
- Второе высшее, юридическое, образование теперь может получить человек, имеющий высшее образование в других отраслях знаний и решивший посвятить себя служению Фемиде 110
- Второй диплом — мода или необходимость? 132
- Государственное социальное страхование 121, 130
- Государственное социальное страхование как система гарантий права граждан на социальную защиту 111
- Державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям з дітьми 164
- Державна соціальна допомога по вагітності та пологах, по тимчасовій непрацездатності, у зв'язку з народженням дитини 165
- Державна соціальна допомога сім'ям з дітьми 166
- Деякі аспекти реформування солідарної пенсійної системи 209
- Деякі питання сучасного розвитку державної системи пенсійного забезпечення населення України 93
- Джерела права соціального забезпечення 167
- Для добробуту 12
- Достаточность средств. Право человека на социальную защиту и развитие школы социального обеспечения в Украине 133
- Если учиться второй раз... то на юриста 105
- За район зразкового благоустрою 22
- Заглиблюючись в економіку. 17
- Законодавство про працю та соціальний захист 115, 122, 141, 151, 159
- Законодавче забезпечення пенсійної реформи в Україні 194
- Законодательное закрепление ленинского учения о социальном страховании в новом Примерном Уставе колхоза 25
- Законодательное регулирование социального страхования работников аграрного сектора 77
- Законодательство о труде и социальной защите населения 95 116, 142, 152
- Законодательство о труде и социальном обеспечении 76, 80
- Заочный семинар по обмену опытом партийного контроля 2
- Зарниці пам'яті о війні 104
- Зближення правового регулювання соціального забезпечення колгоспників з робітниками і службовцями 45

Здійснення і охорона прав колгоспників на соціальне забезпечення: Коментар до законодавства 51

Значення пенсійної реформи у соціальній сфері 210

Інвалідність 168

Ініціатори добрих справ 18

К чому приводить безответственность 3

Когда совпадают интересы академии и студентов 145

Комплексный подход к воспитанию — в основу работы культурно-просветительских учреждений 37

Конституционная природа права на социальное обеспечение 94

Методические рекомендации и планы практических занятий по праву социального обеспечения для студентов III курса юридического факультета дневной формы обучения 58

Методические рекомендации и программа спецкурса «Документационное обеспечение правовой работы в хозяйственном комплексе Украины» для студентов дневной формы обучения 73

Методические указания и планы практических занятий по трудовому праву и праву социального обеспечения для студентов юридического факультета 74

Методические указания и планы семинарских занятий по курсу «Советское право социального обеспечения» для студентов V-VI курсов юридического факультета заочной формы обучения 55

Методические указания и программа по спецкурсу «Организация правовой работы в народном хозяйстве» для студентов IV-V курсов юридического факультета всех форм обучения 71

Методические указания и рабочий план по спецкурсу «Пенсионное право в Украине» для студентов дневной формы обучения 75

Модернізація пенсійної системи України 211

Накопи пенсію смолоду 112

Некоторые вопросы правового регулирования технического обслуживания колхозов районными объединениями «Сельхозтехника» 9

Непримиримые 1

Нова пенсійна система в Україні: три рівні пенсійного забезпечення 154

Новая пенсионная система в Украине: три уровня пенсионного обеспечения : сб. законов 140, 158, 188, 193

Нове в законодавстві про пенсійну реформу в Україні 202

Новое в законодательстве Украины о пенсиях колхозников 66

Новое законодательство о социальном обеспечении 69

Новое законодательство о социальном страховании в Украине 78

О статусе, социальной и правовой защите женщин в современном украинском обществе 106

Обеспечение охраны труда — дело государственной важности 32

Общеобязательное государственное социальное страхование и пенсионное обеспечение 139, 150, 157, 162, 187, 192

Одеська державна юридична академія: історія і сучасність 109

- Одна з важливих функцій профспілкового комітету колгоспу 57
- Організація правової роботи в сільськогосподарських підприємствах 90
- Основні напрямки модернізації солідарної пенсійної системи 215
- Основні обов'язки та права юридичної служби 90
- Основні параметри адаптації законодавства України та Росії в сфері соціального забезпечення 134
- Основные параметры адаптации законодательства Украины и России в сфере социального обеспечения 135
- Основні принципи права соціального забезпечення 195
- Основы советского законодательства : учеб. план по курсу 38
- Осуществление ленинских идей о социальном страховании колхозников 23
- Охрана прав граждан на социальное обеспечение 68
- Партгруппа на ферме 14
- Партком і бригадні організації 15
- Пенсионная реформа в Украине 155
- Пенсионное право Украины : учеб. пособие 96
- Пенсії та допомоги як соціальні гарантії матеріального забезпечення в сучасних умовах 218
- Пенсійна реформа в Україні 169
- Пенсійна реформа в Україні : навч.-метод. посібник 204
- Пенсійна реформа та новації її здійснення в солідарній системі 205
- Пенсійне право : навч.-методич. посібник 219
- Пенсійні правовідносини у сфері соціального забезпечення та їх основні риси 213
- Пенсія 170
- Підвищення ролі профспілкових організацій у колгоспах у світлі рішень XXV з'їзду КПРС 40
- Планы практических занятий и методические указания по трудовому праву и праву социального обеспечения для студентов юридического факультета 72
- Планы практических занятий по праву социального обеспечения 39, 44, 48, 52, 59
- Планы семинарских и практических занятий по праву социального обеспечения 42
- Повноваження профспілкового комітету колгоспу 46
- Повышать активность коммунистов 11
- Право колгоспників на соціальне страхування 26
- Право колективної форми господарювання на землі як важливий фактор соціального захисту селянства 86
- Право на пенсійне забезпечення та його здійснення в сучасних умовах 212
- Право на соціальне забезпечення та його реалізація в умовах пенсійної реформи 206
- Право пенсійного забезпечення в Україні : курс лекцій 101
- Право соціального забезпечення : навч.-метод. посібник 216
- Право соціального забезпечення в Україні : підручник 123, 189, 199
- Право соціального забезпечення в Україні : робоча програма курсу 102, 143

- Право соціального забезпечення в Україні : учебник 117, 131, 144, 153, 160, 163
- Право соціального забезпечення як научна школа права: становлення і розвиток в Україні 146
- Право соціального забезпечення або право соціального страхування? Що таке соціальне право 126
- Право людини і громадянина на соціальне забезпечення і соціальне страхування 127
- Право людини на соціальну захисту і розвиток научної школи права соціального забезпечення в Україні 136
- Правова робота в управлінській діяльності підприємства 87
- Правове забезпечення соціального захисту військовослужбовців Збройних Сил України 81
- Правове регулювання розвитку державної системи соціального захисту непрацездатних громадян 82
- Правове регулювання соціального страхування і пенсійного забезпечення працівників сільського господарства 90
- Правове регулювання створення та використання фонду соціального страхування колгоспників 28
- Правові аспекти здійснення пенсійної реформи в Україні 207
- Правові питання здійснення соціальної політики України на сучасному етапі 79
- Правові форми здійснення соціального забезпечення в розвинутому соціалістичному суспільстві 41
- Правове забезпечення конституційного права громадян на соціальну захисту 128
- Правове регулювання соціального страхування колхозників 24, 35
- Правове регулювання соціального страхування членів колхозів 29, 30
- Правовий статус нетрудоспособних громадян і гарантії їх соціальної захисту 98
- Правові питання самоуправління в колхозах на сучасному етапі 65
- Правові питання соціального страхування і забезпечення колхозників в колхозному законодавстві 63
- Правові основи реформування системи пенсійного забезпечення в Україні 156
- Правові питання реформи соціального забезпечення населення України 83
- Правові засоби і способи забезпечення захисту конституційного права громадян на пенсію 113
- Правові форми соціальної захисту населення в нових економічних умовах 84
- Правофланговий в великій науці 171
- Примерний статут колгоспу : наук.-практ. комент. 64
- Про удосконалення державної системи соціального забезпечення в Україні 88
- Проблеми розвитку національної системи соціального забезпечення 220
- Проблеми розвитку права соціального забезпечення як системи галузі та зміцнення гарантії соціального захисту 221

Проблемы и перспективы развития системы социальной защиты населения в Украине 99, 118

Проблемы кодификации законодательства о социальном обеспечении в Украине 85

Программа спецкурса «Документационное обеспечение управления местных Советов народных депутатов» 49

Программа спецкурса «Основы документационного обеспечения государственного управления» 53

Программа спецкурса «Юридическая служба в народном хозяйстве» для студентов юридического факультета хозяйственно-правовой специализации 56

Производственное управление и его совет 5

Процедурний порядок і умови реалізації права на пенсійне забезпечення у солідарній системі 217

Рабочая программа курса «Право социального обеспечения» для студентов юридического факультета. Специальность: Правоведение 50

Рабочая программа производственной практики по хозяйственно-правовой специализации для студентов V курса юридического факультета Одесского государственного университета в юридических службах предприятий и объединений 60

Рабочая программа учебно-хозяйственной практики для студентов II курса юридического факультета дневной формы обучения 61

Развивать и усовершенствовать общественный почин в профсоюзной работе 33

Развитие национальной научной школы права социального обеспечения в Украине 147, 148

Резерви даються сміливим 12

Реформування законодавства про соціальне забезпечення: нові умови призначення пенсій 208

Реформування системи соціального страхування та пенсійного забезпечення України 196

Розвиток прав членів колгоспів у сфері соціального забезпечення 62

Роль профсоюзів в осуществлении ленинского кооперативного плана развития сельского хозяйства 19

Система органів управління соціальним захистом населення та їх повноваження 129

Система соціального захисту ветеранів Великої Вітчизняної війни за законодавством України 203

Слово о законах Родины. Из опыта работы Центральной районной организации общества «Знание» по правовому воспитанию населения 47

Социальная защита семьи, потерявшей кормильца 100

Социальное страхование членов колхоза : справочник 67

Соціальна допомога 172

Соціальна допомога по догляду за дитиною-інвалідом 173

Соціальна допомога по тимчасовій непрацездатності у зв'язку з доглядом за хворою дитиною 174

- Соціальна допомога сім'ям в утриманні і вихованні дітей та правові підстави її надання 54
- Соціальна послуга 175
- Соціальне забезпечення 176
- Соціальне забезпечення спеціалістів і механізаторів колгоспів 43
- Соціальний захист 177
- Соціальний захист ветеранів в Україні 178
- Соціальний захист дітей 179
- Соціальний захист дітей з багатодітних сімей в Україні 180
- Соціальний захист пенсіонерів в Україні 181
- Соціальний норматив 182
- Страхова трудова пенсія за віком (по старості) в солідарній системі 198
- Страховий випадок 183
- Страховий ризик 184
- Страховий стаж 185
- Страховий стаж как обязательное условие пенсионного обеспечения в солидарной системе 200
- Страховий (трудоий) стаж як головна умова пенсійного забезпечення у солідарній системі 201
- Судовий та адміністративний порядок захисту прав громадян на пенсійне забезпечення 114
- Суть і принципи правового регулювання соціального страхування членів колгоспу 31
- Така зустріч не забудеться 16
- Теснее связь науки с практикой 6
- Три рівні пенсійного забезпечення в Україні 190
- Трудові і соціальні пенсії: умови їх призначення 70
- Трудовое право. Право социального обеспечения : метод. указания и планы практ. занятий 97
- Удосконалення законодавства про пенсійне забезпечення та соціальну допомогу 214
- Усовершенствовать стиль и методы профсоюзной работы 34
- Участь профспілки в охороні прав колгоспників 20
- Участь профспілки в управлінні справами колгоспів 21
- Учебно-методические указания и учебная программа по спецкурсу «Правовая служба на предприятиях Украины» 124
- Учебно-методическое пособие и учебная программа по спецкурсу «Организация правовой работы в народном хозяйстве Украины» 91
- Что сердцу дорого 137
- Юридическая работа на предприятиях хозяйственного комплекса Украины 89
- Юридические гарантии реализации права на социальное страхование колхозников 27
- Юридический всеобуч не мода, а требование времени 119
- Юридичний словник-довідник 92

ПОКАЖЧИК СПІВАВТОРІВ

Авер'янов В. 92

Акуленко В. 92

Андрейцев В. І. 64, 90, 92

Андропова В. А. 216

Бориченко К. В. 216

Василюк С. Ф. 90

Додин Е. В. 38

Додина Т. М. 72

Дришлюк І. А. 109

Кайтанський О. С. 216

Какараш І. І. 64

Комаренко А. І. 72, 76, 80

Мірошніченко Н. А. 109

Пережняк Б. А. 109

Середа І. О. (І. Е.) 35, 64, 90

Тарасенко В. С. 216, 219

Харитоновна Л. І. 216, 219, 204

Чанишева Г. І. (Чанышева Г. І.) 72, 76, 80, 95, 97, 115, 116, 122, 141, 142, 151, 152, 159

Шелестов В. С. 64

Янчук В. З. 64

Янчук В. В. 64, 31, 36, 90

ПЕРЕЛІК ПЕРІОДИЧНИХ ТА ПРОДОВЖУВАНИХ ВИДАНЬ

ЗБІРНИКИ, ЖУРНАЛИ

Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр.	Одеса
Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр.	Одеса
Актуальные проблемы государства и права : сб. науч. тр.	Одесса
Вісник Академії правових наук України	Харків.
Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія»	Чернівці
Закон и жизнь	Молдова
Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія»	Одеса
Наукові праці Одеської національної юридичної академії	Одеса
Право України	Київ
Проблемы социалистической законности : респ. межвед. науч. сб.	Харьков
Радянське право	Київ
Юридический вестник	Одеса

ГАЗЕТИ

Вечерняя Одесса	Одеса
За наукові кадри	Одеса
Знамя коммунизма	Одеса
Одесские известия	Одеса
Одесский вестник	Одеса
Правда	Москва
Слово	Одеса
Советская новь	Одеська обл.
Черноморская коммуна	Одеса
Чорноморська комуна	Одеса
Чорноморський гудок	Одеса
Юридическая практика	Київ
Юридичний вісник України	Київ

СПИСОК АБРЕВІАТУР

- КГУ — Кишиневский государственный университет
МВССО — Министерство высшего и среднего специального образования
МОН — Министерство образования и науки Украины (Міністерство освіти і науки України)
НУ ОЮА — Національний університет «Одеська юридична академія»
ОГУ — Одесский государственный университет
ОДУ — Одеський державний університет
ОГЮА — Одесская государственная юридическая академия
ОДЮА — Одеська державна юридична академія
ОНЮА — Одеська національна юридична академія
УРСР — Українська Радянська Соціалістична Республіка
УССР — Украинская Советская Социалистическая Республика

ЗМІСТ

<i>Ківалов С. В.</i> Передмова	3
Коротка біографічна довідка	6
Вітання кафедри трудового права та права соціального забезпечення Національного університету «Одеська юридична академія»	8
<i>Каракаш І. І.</i> Сирота Іван Михайлович – працююча людина, визнаний вчений і невтомний вихователь молоді	10
<i>Тищенко В. В.</i> Дорогой Іван Михайлович!	13
<i>Дудченко В. В.</i> Вельмишановний Іване Михайловичу!	14
<i>Вітман К. М.</i> Дорогий Іване Михайловичу!	16
<i>Пережняк Б. А.</i> Глибокоуважаемый Іван Михайлович!	18
Миколаївський інститут права Національного університету «Одеська юридична академія». «Щиро вітаємо з ювілеєм!»	20
Чернівецький юридичний інститут Національного університету «Одеська юридична академія». «Сердечні вітання з ювілеєм!»	21
Івано-Франківський юридичний інститут Національного університету «Одеська юридична академія». «Вельмишановний Іване Михайловичу!»	22
Київський інститут інтелектуальної власності та права Національного університету «Одеська юридична академія». «Вельмишановний Іване Михайловичу!»	22
Криворожский факультет Національного університету «Одесская юридическая академия». «Многоуважаемый Іван Михайлович!»	23
Чернівецький юридичний коледж Національного університету «Одеська юридична академія». «Шановний Іване Михайловичу!»	24
Миколаївський юридичний коледж Національного університету «Одеська юридична академія». «Вітаємо з ювілеєм!»	25
Хронологічний покажчик друкованих праць	26
Наукове керівництво та опонування дисертаційних досліджень	45
Основні віхи наукової, педагогічної та суспільно-політичної діяльності І. М. Сироти у документах	46
Алфавітний покажчик назв друкованих праць	56
Покажчик співавторів	62
Перелік періодичних та продовжуваних видань	63
Список абрєвіатур	64